

Utopení a smrt

němých

čtyřech mučedníků

posledích tří století roků křesťanského.

Wien, 1840.

(Vydáno v 7. čísle Svatojanského. Číslo XII.)

10 fr. 10.

Praze, 1840.

W. Trefler, arcibiskupské knihovny, u W. Treflera, v Praze.

Na myslě předmluvy.

Mužami a usmrcovánijsi usilovali nepřátelé Ježíšovi vyhladiti učenj geho.

Začáteč učinili ž id é. Předě ršjim provedli swau krutau bezbožnost na samém Božském půwodci tohoto swatoswatého učenj, odpravili ho smrti nenohamnějsi. Rogiliť gsau se tau wzteklau naděgi, že tento hrozný osud Mistrům wssecky učedlnjky geho odstrassj, a žceta od něho odwrátj. Patrnost musj býti každému, domníwali se, že se nelze držeti toho, gehožto nenynějsi duchownj saub národnj co rauhače a podvodnjka na smrt odsaudil, ani že nelze přikládati wjry k geho učenj, an že tž saub co bludné a bezbožné wěregně zawrhli. A kdyby pak wssecko toto k odvrácenj některých nestačilo, že se zhroziti masegi ohavné smrti, která Mistrů potkala, a w kterau by také oni uběhli, nechťce pustiti od něho. Když tedy hlawn nebude, že také audomé pohynau; když se pramen ucpe, že také potok téci přestane. Zahubenjm Ježíše widěti w myšli swé wssecky učedlnjky geho zničené, a geho učenj zewrub wyhlazené.

Ale Bůh gináče saubil, geho aumyslů nemůže nižádná chytrost, ani neschetnost lidská zrušiti. Ježíš wstal třetjho dne z mrtwých. Mynj přílnuli ustrassenj prwe učedlnjci geho celým srdcem a celau dussj k němu, widauce, že nemagi za Mistrů křehkého a bludného člověka, nýbrž wtěleného Boha, gehožto učenj neomylné slowo

Boží, a slibové jeho docela gisti a nezrušitelní gíau ; na něhož tedy we všem auplně zpoléhati mohau. Zgemnot gim bylo , že trpěl Sežjš pro spasení lidstě, a že držíce se ho, za všedco, co-
kolim pro něho trpěti budau, odplaty nikdy ne-
pomjegjci w nebesích dogdau.

Gegich wjra, naděge a wraucj přichylnost k Sežjssi nabyla gestě wěššj, ano nepřemožitelně sly, řdnž z mrtvých wzkrjssený Pán a Mistr gegich napotom před gegich očima na nebe wstau-
pí, a gim zaslíbeného Ducha swatého seslal. S
hned začali těmže židům, kteří gegich Božského Mistrá ohavně usmrtili, jeho swaté učení we-
tegně hlásati, a gim ukrutnau nespravedlnost, kte-
ré se byli proti němu dočinili, nehroženě před-
sírati. A nyní se stalo, co byl Sežjš předpo-
wěděl, že se totiž celý swět gatobý ohněm zapá-
lí. Lidé hned po tisjciích uwětili w Sežjsse, při-
gali jeho učení, a dali se od Apostolů křtjti,
wolní gsauce pro božského Mistrá a Pána swé-
ho a pro jeho učení, čili wjru netoliko staty,
ale i životy své obětowati.

Alle toto náhlé zmáhání a množení se w-
znawačů wjry Sežjssowý rozpálilo také tjm kru-
tější zúrjnost nepřátel a protivníků jeho. S hned
gimali w Jerusalemě Apostolny, wolali ge k sau-
du swému, co nepřjstněgi gim o Sežjssi kázati
zaporaučeli, sázeli ge do žalátů, a nelidstny ge bi-
čewali. Alle nadarmo: Duch swatý si nedal brá-
niti ; Apostolowé se nega nedali všjím tjm za-
trassiti, ale radowali se, že gim dal Bůh mi-

ost, aby něco pro Ježíše trpěli; a tím horlivěji lážali a křtili.

Widauce tedy židé, že swými záklazy, žaláři a bičováním nic neprospějí, obrátili se k usmrťování učedníků Ježíšových. Ukamenovali swatého Štěpána, zvláště Duchem swatým oswojeného hlasatele slova Božího; dali gjmati netoliko w Jerusalemě, ale po všem Judstvu křesťany, a zabíjeli je, k čemuž se zvláště Šawel ochotným a nápomocným propůgčoval. I sám král Herodes Agrippa začal žřiti proti wyznávacům učení Ježíšova; dal stíti w Jerusalemě swatého Apóstola Jakuba; a také Petra, na smrt již odsauzeného, w žaláři držel, chtěje ho odprawiť, gehož ale Bůh tehdaž zážračně strze Angela wyswobodil.

Wšak Apóstolové, k nimž i potom sám Šawel, zvláštěnj milostí Boží na wjru obrácený, připogen gest, rozšedše se po všech končinách swěta, netoliko židům, nýbrž i pohanům swaté Ewangelium Ježíšowo zvěstovali. We všech zemích přigjimali lidé, pohané, i mezi nimi bydlící židé, wjru tuto a s ní křest swatý. Počet křesťanů rostl den ode dne způsobem podivným. Ale také ďábel, tento neukogitelný nepřítel Boží i lidský, wssecko na gegich zahubený wynaložil. Popudilť kromě židů také i pohanů nyní proti nim; a aby swého záměru, gať se domníwal, tím bezpečněji došel, wnufl netoliko obecnému lidu, gestě w židovstvu aneb w ohavnosti pohanské trwajícím, ale i mocnárům a cjsárům římským,

upalovali, líté zvířeti k zadávení a roztrhání vydávali, i do měděného kola zavírali, a rozdělavše oheň pod ním, ukrutně umřecovali. Co gen bezbožnost a necitlivost lidská bolestného vymyslíti mohla, vsledko proti křesťanům obráceli.

Mezi císaři a panovníky římskými, kteří kruté rozkazy proti křesťanům vydávali, aneb za nich křesťané nejvíce trpěli, byli Néro, Domician, Trajan, Hadrian, Markus Aurelius, Severus, Maximinus, Decius, Valerian, Aurelian, Dioklecian, Galerius a Maximian. Však outředlníci císařští po tragických nečekaných na talové rozkazy pánů svých, nhyř mědauce; buď že se jim tím zavděčí, aneb aspoň že jim to prominuto bude, sami často v svých okřsleích křesťany pronásledovali, mučili, a na smrt odsuzovali. Také rozmyšlený lid se často sem tam scotil, s. mžnawací Kristovými ukrutně nakládal, a gich i mnohdykráte mnoho pobil. Byliť gsau tehdaž ubozí křesťanství předkové naši často gako za divokau žvēr pokládáni, s kteražby každý dle ljbosti nakládati a gi usmrtiti mohl.

Všudy vsak, i mezi pohany, ochotnými k pronásledování křesťanů prokazovali se židé, kteřížto žvláště po zboření města Jerusalema a po vypálení chrámu po vslech končinách římského císařství byli rozptýleni. Byloť jim to za rozkoš, kdy srau žutimaú nenávisť a mstu na mžnawacích Sežissowých ochladiti mohli. Posstj-mali pohany proti nim, pomáhali k gegich mučenj a usmrcenj, radowali se k gegich bolestj, a

gi : to wšedčo bylo by gim patrně olázalo , že sám Bůh nesywětěgšj a neomylný gegjm půwodem gest, a že w gegich wyznamacjch působj a gich posilňuje. Ale na to na wšedčo nechťeli zraťu swěho obrátiti. Ano práwě proto nenáwiděšj také wjry Kristow, že učila žimotu swatému, který gim nikoliw po chuti nebyl, a že prostopášnosti a neprawosti libšče kárala a zamrhowala. Židé obzwláštně gi měli i proto w nendawisti, že pocházela od Krista, gehožto národní saub gegich zamrhl, a na ohawném dřewě odprawil. Zamrženého a ukřižowanego se přidržeť, bylo gim ohawností. Pohanšstj pať kněžj, wldauce, že čím wjce se žmáhá wjra Kristowa, tym wjce ugmw berau přjgmw i wáženost gegich, possjwali gať mocnářů, tať auředlnjků a obecného libu proti křesťanům, swědějce, že se bohové gegich pro křesťany na swět hněwagj, a požolenj libšče w hněwu swém wšseliškými metlami trestagj; wšedčo tedy žlé, cokolim na zem přišlo, křesťanům přičstali, ge ža weliké bezbožnjšy wydawali, a wšseliké neprawosti, t. p. je děti zabjgegi, gegich krew pigj a maso gegich gedj, a w swých šhromážběnjch nesywětššjch hanebnostj se dopaušštegj, o nich wymenyššeli a lhali. Ludy měli křesťany ža ty neohawněgšj lidi, gichžby žádný dost trýzniti, a o gegich wyhubenj dost přičiniti se nemohl.

Některj pať mocnářové řjmsstj umučowali křesťany gen ž paubě gim gaťo přirožené žnkivosti a ukrutnosti. Tať pišše Laktancius o Waleriowi Ma-

rimianowi: Kdykoliv se mu zaljibilo, něgakě vyrazeně si udělati, poruĉil pěivesti ělověka, gehoŹto gen gmněm pogmenowal. Chomal paĹ medwědy, nad gině ljtěgŹŹi. Těm kěŹal ělověka hoditi, ne taĹ aby ho seŹrali, ale aby celěho rozdrtili; a kdyŹ ŹyŹel, gaĹ ljtěm Źelmdm těm koŹti w zubech chraupaji, Źměl se gaĹo w nehmětŹŹi rozkoŹŹi. A to Źe neŹtěwalo gen poŹjdu, nikoliv, nŹbrŹ on Źe nemohl ani Źa Źtěl poŹaditě, aby byl kŹwe lidŹŹě neprolil. ZmlěŹtě paĹ Ź kŹeŹtany ukŹrutně naklědal. Něnprwě gim dal ŹtŹomnŹ oheŹ pod nohy rozělati, a kdyŹ Źe tuhě kŹŹe poŹpod nohau ŹwŹkala, a od koŹtĹ obpauchla, dal rozpěliti pohodně, a gimě gegich audy geben po druhěm pěliti, taĹ aby gebiněho mĹŹteĹka na celěm těle nepěleněho neŹtalo. PŹi tom gim muŹili kataně oblĹěeg Źtudenau woda u a ŹŹta něpogem obmŹwati a ŹwlaŹowati, aby wŹpŹahnutĹ hŹdla Źiwotu gegich tuŹe brŹy koŹco neuĉinilo, coŹ Źe teprwa Źtěti Źmělo, kdyŹ dlawhŹm muĉenĹm kŹŹe giŹ ŹeŹŹwěrena byla, a pŹuda koŹt ohně aŹ do wnitĉnoŹtĹ pronĹkla. Potom ge teprwa na hranicĹch upělili, a popel Źe ŹpělenĹch těl a audŹ do moŹe nebo do řěky wmetali.

WŹŹaĹ kŹeŹtaně podnikali wŹŹeĉy, gaĹkoliv hŹoŹně muŹy, netoliŹo trpěliwě, ale i Ź radoŹtĹ. WŹwŹŹe gati, wĹce Źe oběwoli, propuŹŹtěnu neŹli umuĉenu bŹti. Neboť gŹau měli na Źaměm KŹiŹtu ŹeŹiŹŹi pŹĹklad nehněpŹemoŹeněgŹŹi. WŹali giŹti, Źe ne pro něgakŹ blud, ale pro pŹawdu neomŹnau, Bohem ŹamŹm Źgěwenau, trpĹ g umĹragĹ, a Źe Źa Źwě wěĉně radoŹti, a Źa ĉasnŹ

ento život života nikdy nepomijegicjho dožad.,
 než gim wšedco, co zde trpěli a ztratili, neston-
 eně nahrazeno bude. Aniž by pak byli sami
 swau silau mohli muť těch sněsti, ale Bůh ge silił.
 Bůh byl s nimi; Bůh se gim w duchu zgemowal,
 a wnitřnjm potěšenjm ge občerstwowal, neboť gsau
 podle geho swaté wůle a z lásky k němu trpěli.
 Proto gsau také krutj nepřátelé Kristowi wšj zu-
 timostj swau nic newyřbili; lidé se negen nebali
 ob přigetj wjry křesťansté odstrassiti, ale tjm wj-
 ce gi zamilowali, a na ni se obraceli. Tjm wjce
 se křesťanů usmrcovalo, tjm wjce gich přibýwalo;
 krew mučedlnjků byla gafo semenem, z něhož no-
 wj wyznawači wjry Kristown wyžrůstali. Neboť
 práwě to radostné trpenj a umjranj křesťanů bylo
 gim důkazem, že Bůh wšemohaucj s nimi gest,
 a že tedy dobrau cestau krácej, kteráž ge k Bohu
 samému a do geho radosti přimede.

W tom přewědčenj ge posilňowaly také di-
 wy, které se častěgi při usmrcowanj swatých mu-
 čedlnjků zběhly; gafož i tresty, které na odpadlce
 od wjry přišly, a spolu bjdný konec, gegž častěgi
 mučitelé sami wzali. Megebnau se stalo, že se
 swatým mučedlnjům náhle wšedn, od katanů u-
 činěné rány zahogily, nebo že ljté sšelmj, které ge
 rozšápati měly, odložiwšse wyteklost swau, co tissj
 beráukowé k gegich nohám se swinuly, a že i hlasy
 s nebe, k nim mluwjcy, slyšeti bylo. Mnogj pak
 z těch, genž wjru zapřeli, buď náhle skonali, nebo
 o roznm přišli, nebo oněměli, nebo giným trestem
 šizženi byli. Co wšak protivnjky křesťanů potka-

lo, toliko několik příkladů zde buď pověděno. U krutný Nero, bym s trůnu svržen a na smrt odsouzen, dříve než ho gali, sám se dylau probodl Domiciana aukladně zavražditi. Valerian byl o krále Perstého w bitvě poražen a gat, král ten ho w ohavném zageť držel, a kdykoliv chtěl s wšswihnauti na koně, na hřbetmu wstaupil; a kdy se w strastech těch sestřaral, za živa s něho kůž stáhli, a wycepanau we swém chrámě postavili Aurelian byl zabit, právě když křesťany pronásledowati počal. Maximinus nawšstymen gest strastliwau nemocí: oči mu z hlavy wylezly, slepý a zausalý umřel. Galerius dostal rača, a čerwi ho za živa žrali. Maximian sám se oběsil.

Gakož wšsal Bůh na protivný křesťani wšselit tresty dopauštěl, tak připravil swatým mučedníkům giž na tomto swětě welikan počtu Cirkew ge měla we zvláštnej uctivosti a wážnosti Na gegich přjmlawu, dočarwad w žalári byli, od pauštěla zawiněným uložené poluty, a kdykoliv křesťanů se k nim přiblížiti mohl, lžbal uctiw pautu a okowy gegich. Po přestálém umučení sbjrali se nábožně ostatkové gegich, a bywše wonnými wěcmi obloženi, co nendražšj polkadowé n bošteljch se ukládali. Na gegich hrobjch stawěli si oltářové, gegich gména se o službách Božjch we regně čítala, a den umučení gegich nábožně si swětil. Shromáždění křesťané okolo swatých ostatků nebo hrobů gegich připomínali sobě gegich přjkladn, posilňowali se we wjře, a wzbuzowali si wespolek k ochotnému též podstaupení muč i smrti.

ti, kdyby toho pro Krista a pro wjru třeba bylo.

Zať mý také čtauce, nebo gaškolim sobě připomínagice utrpení a smrt swatých mučedníků, máme se přede wšim učiti, wysoce sobě wáži-
ti w jry křesťanstvé. Draho-tě přišlo
gegí udržení a rozšíření. Po tři sta let trpěli
křesťané nepřetržitě protivenství, nepřehroznější
mučy a smrt ohavnou pro swatau wjru tuto.
Potom krmě tekly, a na tisíce životů byla obě-
továno, aby se wjra Kristowa uhágila, a do
wzdálenějších zemí a na pozdnější potomky, te-
dy také na nás se dostala. Kdyby byli tehde-
jší křesťané ani trpěti ani životů swých dáti ne-
chtěli, nýbrž pro obhájení života swého wjry se
byli odřekli, a opět pohanství aneb židovského
učení se přichýtili; nebo kdyby se jiní umínčowa-
ním křesťanů tak byli zastrašiti dali, žeby se by-
li báli, pronásledowanau wjru toho přigmanti:
bylaby swatá wjra Kristowa wyhynanti musila,
a pokolení lidské byloby se opět w pohanství
ohavnostech anebo w židovstvu octlo. A w tom
trudném osudu také my bychom se byli zrodili;
také my bychom před modlami, rukau lidšťau u-
býlanými, na kolena padali, nemagice ani pravé-
ho poučení, gať bychom na swětě tomto počoge
dussem swým našli, anž žádně porěšitelně na-
běže po dokonání života mezdegšího. Ale kře-
šťané podstupovali ochotně wšecky, gaškolim mu-
čy, a radostně dávali pro wjru životy své, a
tudý gi pozdnějšímu potomstvu a také nám za-

chowali. Gať welice si tedy wážití máme toli-
kau trwí a toliťmi životy obhágené a nám do-
chowané wjry Kristowý; wjry, kterážto gest pra-
menem nensladší útěchy a nenytečnégšich rado-
stí, a základem wší mravní dobroty, wšeho bla-
ha wezbezšího, a po smrti blaženosti wěčné tr-
wagjci! Nezapomeňme tedy nikdy, gať mnoho
preboleštných obětí to stálo, abychom my draho-
cenné wjry té mohli aučastni býti; ctěme ji na-
de wšedě; dáweňme se rádi w ni poučowati;
zachowěme a plěme wěrně rozkazy gegí, a ni-
kdý, bychom sebe wíce trpěli, aneb gaťého kolim
jistu dojíti mohli, ani sami ji nezlehčugme, ani,
by od giných zlehčowána byla, nepřipauštegme.
Drahý = té to poslad; ginj nám ho přetěže
dobyli a zachowali, a my gsme k němu tať leh-
ce, bez wšeho namáhání a utrpení, přišli.

Wšak rozwažugjce můk, a nabohčegnau
ochotnost a stálost, s kterau ge swatí mučedlnjci
podstupowali, máme se tať posilňowati we
wšě swě. Dobrý křesťan sice nikdy nepochy-
buge o tom, čemu ho swatá wjra Kristowa učí;
ale rád se we swém wěrení wždy wíce a wíce
posilňowati a upewnití hledí. Neboť čím perwěg-
ší a žiwěgší gest wjra w srdci našem, tím
wraucněgi Boha milugeme, tím ochotněgi a srdeč-
něgi mu slaužime, tím wěrněgi plnime geho při-
kázání, a tím swatěgi gsme žiwí; ale tím slab-
ší a spoťogegnégší gest tať život náš, tím wíce
útěchy nacházjme w swých zármutcích, a tím bez-
pečněgi dauřati můžeme radost a sláwu nebesťau.

Neboť zagistě vssedla wlažnost w službách Božjích, vssedn neprawosti a vssedla nespočogenost, gakaŭž u mnohých křesťanů spatiugeme, pochází na wětšjím díle z wlažnosti we wjře. Kde se wjry nedostává, nedostává se wssého dobrého; a čím wjce wjra slábne, tím hogněgi se množí vssedko zlé. Wsať řdně pohlédneme w duchu na swaté mučedlnjky a powážjme, že raděgi vssedko na swětě opauštěli, a vssedn wnmyslené muky i smrt trpěli, nežliby od wjry swé byli pustili, ždažby se tím neměla posilniti wjra nasse? Mámeť tu pťjklad před očima, který nám ožazuje, gať peroně wěřiti má křesťan, a který náš zahanbuje, gestliže sobě powědomi gsme, že mblj aneb wiřlawj gsme we swém wěřenj, že wsselichým pochybnostem w srdci swém místo dáwáme, a hotowi negsme, peroně a nepohnutě státi w tom, čemu náš Kristus a cjrkw geho učj, byťby náš libé žlj gakkolim blůby swými nařwasiti chtěli, aneb by náš cokolim zlého potkati mělo. Swatj mučedlnjci, gsauce nepohnuti we wjře swé, newětili z něgaké possetilosti, ale docela a auplně byli přeswědčeni, že vssedko, čemu wěřj, gistá a neomylná prawda gest. Neboť gsau byli tať bljzci samého pramene swaté wjry swé. Množí z nich wjdali a slýchali samého Syna Božjho, Krista Sežjisse, a sami swýma očima patřjwali na geho nenswětěgšj život, a na nesčjslné zážraťy geho; ginj byli wučenci samých Aposstolů a učedlnjků Sežjissowých, kterjžto též slow swých mnohými zážraťy potwřzowali; ano wjdali zážraťy, které Bůh

časťegi mezi nimi samými a strže ně činjal; byli si sami w swém duchu milosti Boží pomědomi, která gich tať posilňowala, že wolně trpěti a sněsti mohli wšedko, což člověku samému bez božské pomoci týmž způsobem trpěti nemožné gest; mýwali také widěnj, kterými gich Bůh w gegich utrpenj potěšowal a občerstwowal, a která, týlagjce se časťegi wěcj budaucjch, napotom skutkem se naplňowala. To wšedko bylo gim neomylným důkazem, že učenj Kristowo, gehož se držj, djlo sameho Boha gest, Bůh sám že ho hágj, a sám že w nich působj, a že gisté za swau wěrnost a za své utrpenj té nemyslitelné odplaty dogdau, kterau Kristus wšsem swým wěrným učedlníkům na wěčnosti dáti přisljbil. Wjry své se spustiti, bylo gim tolik, gaťo spustiti se Boha a spasenj dušj swých. Gaťož tedy wjra Kristowa swatým mučedlníkům a přesmědčenj božskau, neomylnau a tať gístau prawdau byla, že rádi žiwoty své pro ni dávali; tauž prawdau musj také nám býti, a tať peroně musjme také my, patřjce na příklad gegich, celau dušj swau k nj přiložiti. Wjra Kristowa se od té doby w kláncjch swých nikoliw nezměnila, nýbrž tauž wěrau, tauž božskau a neomylnau prawdau gest. Držeti se wjry Kristown, gest držeti se prawdy wěčné, a také nynj spaušťj se Boha a spasenj swého, kdo se wjry té spaušťj, a k giným národům, k ginému učenj, to gest k bludům srdce své přikládá. Rdnby, byli swatj mučedlnjci auplně gístoty o prawdě wjry křesťansté neměli, nikoliw by pro ni křme své byli nemýcedili; neboť pro wěc

negistau nijádný, krom posetilce, nedává života svého. A zdažby ge byl Bůh v mučách gegich silit, kdyby učenj to, za které trpěli, ne geho, ale lidské učenj bylo?

3 příkladů swatých mučedlníků máme se posléz trpělosti učiti. Na světě tomto není žádný, aby něčeho trpěti nemusil. Swatj mučedlníci trpěli tať nesmírné mučy, a trpěli ge tať wolně, ano s swatau radostí; ale gať my činíme, když náš něco bolestného potká? My býváme v swých dost malých nehodách, zármutcích, křijích a protivenstvích, často velmi nerolí, netrpělivj a malomyslnj, ačkoliv gme učedlníci téhož božského Mistra, Krista Ježíše, a významáci téže swaté wjry, a ačkoliv tamže přigjti chceme, tam oni přišli. A co gest předc utrpenj naše proti gegich utrpenj? Poddáváme se wssak gž swým malým bolestem a křijům, a gsmeli v nich netrpělivj; copak by se teprwa stalo, kdybychom tolik, co oni, trpěti měli? Zdaž neokazugeme swan netrpělivostí, že slabě wěříme slowům Kristovým, a slabě dufáme, co Ježíš wssem nábožně trpícím přislíbil? Zdaž tedy nepečugeme špatně o duši swau, a nepřikládáme srdce svého wjce k životu pomjgegicjmu a k pohodlí tohoto světa, nežli k životu wěčnému a k radostem nebeským? Wzpo- meňme tedy častěji na swaté mučedlníky, na gegich náramné bolesti, a na gegich podivenj hod- zau trpělivost, která v nich na gewo dávati, a gegich příkladem se k wolnému snášení wssého, a k wliw protivného na náš přigde, roznécugme.

Bezmemeli něgafau ztrátu nebo šřodu na swém gměnj, pomyšlme ſi, že ſwatj mučedlnjci negen o roſſečo ſwé gměnj přicházeli, ale tačé čaſto s domowem a drahau wlaſtj rozžehnati ſe muſeli. Budauſi naſ libé newinně teyrati, pronáſledowati a tupiti: potěſſme ſe tjm, že ſwatj mučedlnjci geſtě wjce a mnohem newinněgi pronáſledowáni, potupeni a haněni, a dočona wd ſwých wlaſtnjch přibuznjch teyráni a na ſmrt wydáváni byli. Muſjmeli něgačé boleſti trpěti, wzpomeňme ſi, gač mnohem wětſſj boleſti trpěli ſwatj mučedlnjci, řdnž na ſſtripce natahowáni, po celém těle rozebjráni, až do koſtj bičowáni, páleni, pečení, holemi ubjgeni, na řjž přibiti, z řjže ſtahowáni a křtau zwěřj trháni byli, aneb řdnž gim zubj wytlaučali, gazy a prſy uřezávali, anebo gináčé ge mučili. Přitomnewme boleſti ſwé ř gegich boleſtem, a neſme tač wotně malé ſtraſti ſwé, gačo oni náramně weliké neſli. Wždyť gſau byli libé gačo my; a Bůh nebyl toliko s nimi, aniž gen pauze ge ſjlila miloſt geho: ale tačé s námi geſt, a tačé nám ſwé miloſti ř dobrému ſetrowánj uděluje. Aniž ſe domnjwemy, že krátké gen byly mučj gegich; ačkoliw ſice i krátké, ale nad mjru weliké boleſti težſſj gſau, nežli dlanhé a mřrné. Wſſač ſwatj mučedlnjci býwali čaſto dlanhý čač w žalárjch, plnjch neſneſitelného pudu drženi, čaſto po přeſtálých gedněch mučách zaſe do žalárů zawřeni, a řdnž ſe gim rány zahogily, opěti a opěti mučeni; čaſto bywoſſe s wyprávěným a očima, nebo ſe ſeřřmáčenými auby propuſtění, pr

celý život svůj mrzáky ostali, a tedy ustavičně trpěli: a přede neocháblí v trpělivosti své. Budemeli také my, jako oni, své nehody a zármutky volně s Kristem Ježíšem trpěti, i my za to u něho s nimi oslaveni budeme na věky.

Rozjímání tedy toho, co svatí mučedníci trpěli, má nám k tomu sloužiti, abychom sobě svatosvaté výry své nade všecko vážili, v ni se posilňovali a upewnili, a všecky kříže a nehody života tohoto volně a trpělivě s lásky k Ježíši a pro odplatu nebeskou snášeli.

Mámeť sice velmi mnoho písemných zpráv o svatých mučednících a o utrpení jejich. Neboť gednať sami úředníci císařští dali spisovati, co a jak se s gatými křesťany gednalo, a k gatkým mukám býwali odsauzenj; gednať nábožnj a učenj křesťané, kteří umučenj svých bratrj očistými svědky byli, všecko zapisovali, aby zachovali všem významacům Kristovým stálati památku jejich nepřemožitelné lásky k Bohu a Kristu Ježíši; a gich tudy k téže lásce pomobuili. A písemné ty památky také náš došly. Však není každý s to, aby ge sobě zgednati, a všecky k svému vzdělání čistj aneb gim rozuměti mohl, protože cizím gazykem psány gsau; zmláště wám, milj čtenáři sprostějšjch stawů, to nemožné gest. Protož se wybralj pro naši potřebu zpráwy o utrpení gen některých swatých mučedníků, a w této knížce se wám předkládaji, zpráwy docela gisté, a všemi důwody prawdy potworzené. Budauť zagisté postačowati k tomu,

abyste poznali, a gaſo ſwýmá očima ſpatřili, co ſwatí ſluhowé Kriſtowi pro Boha a pro wjru trpěti muſeli, a ſ gaſau důwěrau a neohrožeností, ano i ſ weſelím wſſecko, i to neykrutějšſí trpěli, a abyste ſe naučili, welikau cenu ſwaté wjry ſwé znáti, w nj ſe poſilowali, a také ſ ſnáſſením wſſeho protivněhó ſe rozhorlili. Spatříteť tu učedlníky Kriſtowy wſſelích ſlamů a každeho po-
hlawí a ſtátí: urozené a w důſtogností poſta-
wené i ſproſté; muže i ženy; ſtatečny i mláden-
ce a panny.

Staue tedy zpráwy tyto, rozgymente bedli-
wě, gaſbyste wy ſe byli aſi zachowali, řdybyste
byli na miſtě ſwatých mučedlníků byli. Rozma-
žugte, gaſau láſku wy ſ Bohu, Spasiteli ſwému
máte; obracjli ſe celé ſrdce waſſe ſ radoſtnau
dychtiwoſtí po něm, a gen po něm; držiteli ſe
celau duſſí ſwatého učení Kriſtowa, a ochotněli ſe
ſ poſlaucháním geho ſcházejte; poſlábáteli ſi to za
neywětſſí ſtěstí, že křeſtané, že učedlnici Kriſtowi
gſte; býwáteli w křijích a protivenſtvojch plni
důwěry w Boha, a tudy ſtálí a trpěliwí: a po-
dlé toho poněkud ſauditi můžete, gaſbyste činili a
ſe zachovali, řdybyste pro Kriſta a pro wjru w
něho měli mučení býti.

Shledáteli ua ſobě, že gſte geſſtě wlažnj w
láſce, wlažnj u wjře, a netrpěliwí w protiven-
ſtvojch: tuť poznente, že wám geſſtě mnoho chy-
bj. Wžymente Boha za geho miloſt, a přikla-
dem ſwatých mučedlníků ſe ſ tomu, co na kře-
ſtana ſluſſí, rozněcugte. Neboť není každý kře-

stan již také pravým a dokonalým křesťanem. Nalezneteť zde také příklady, gať někteří, magice mučení býti, Krista zapřeli a od něj odpadli. To čtauce, připomínejte sobě, že wy snad dost často beže všeho mučení lehkomážími řeči nebo nepravými skutky Spasitele svého zapíráte. Zedněť vám to služ za výstrahu, abyste se nikdy ani na to, že křesťané jste, ani na sebe samy, ani snad na své domnělé ctnosti nespolehali; ale, gať náš svatý Apoštol Páně napomíná, abyste s báží a s třesením žili spasení své. Zapišete, gaťoť sami svatí mučedníci pokorně vyznávali, není ani ten nejlepší před pádem bezpečen. Býti tedy, podle vyřknutí Ježíšova, uštvati, a Boha za milost prositi neboli modliti se musíme; abychom nekleli, ale šťastně došli k životu svého.

I.

Mučednictví svatého Ignáce.

Odkud rodem byl sv. mučedník Ignácius, příjmím bohonosný, není povědomo; pravdě však podobno, že byl z Antiochie, hlavního města syříského.

Býlť učedníkem svatých Apoštolů Petra, Pavla a Jana, miláčka Ježíšova; od nich tedy vyučen gest spásitelné víře křesťanské, a životu, odplaty nebeské hodnému.

Svatí Aposťolové ho pro jeho wznešení ctnosti tak melice zamilovali, že ho Petr a Pavel po smrti swatého Emodia, kteréhožto prvního po sw. Petru spravoval církev Antiochenšťau, sami na tamější biskupšťau stolici dosadili. Aniž gsau se w něm sklámali; nebotě byl pravým pastýřem swěteného sobě stáda Kristowa, kteréhožto po 40 let co nezměrněgi pásł.

W čase tom vypuklo pronásledování křesťanů, císařem Domitianem okolo roku 93. poručené. Mnohotě bylo tehdáž křesťanů usmrčeno; ginj byli ze země wypovězeni, ginj swého gmění zbaveni. Swatý Jan byl do matějcho oleje umržen, Antipas w měděném rozžřeném wolu upálen, a Flavius Klemen, přibuzný císařům, ohavně odpraven. Také nábožné matrony, ačkolim slabší postavy, než mužové, nepřetržitě mučny přetrpěwše, wěčnau obplatu swých ctností si zaslaužily.

Swatý Sgnác bdel w tomto přebolestném čase nad stádem swým s swatau horlivosťi a nezmraucněgšj lásťau. Sám silný mocj, Ducha swatého, posilowal omeček swých slowem i příkladem, modlil a postil se za ně, nepřestáwal gich k stálosti u wjře w Synu Božího napomínati, a radowal se z milostí těch, kterými Bůh jeho milé Antiochenšké za času těch protivenstw obdařowati ráčil; radowal se ale také z pokoge, kteréhož se potom za panování císaře Nerony křesťanům z smilování Božího dostalo. Wšak sám nad sebou w pokore truchlil, že, gaž se do-

mnjwal, pro nebošťateľ lásky, nebyl geště od Bo-
ha za hodného nalezen, co prawý učedlník Žej-
šťůw za wjru Božského Mistra swého krew wy-
cediti; nic wšak méně swjtil po celý čas učenjm
i ctnostmi swými horliwě welikému stádu swému.

Wšak ho konečně potkalo, čeho si tať tau-
žebně žádal. Císař Trajan, chystaje se k wálce
proti Parthům, přigel roku 107. do Antiochie.
Byltě vyhrožowal křesťanům, pašli s ginými ná-
rody modlám klaněti se nebudau, že ge pronásle-
dowánjm stíhati bude. Sgnácius, gsa pečliw o
swau církew Antiochenšťau, dal se samowolně do-
westi k císaři, před njmžto osočen byl, že gažo-
to biskup křesťanů mnoho dussj k učenj Kristowu
obracj. Trajan, plný newole proti křesťanům,
promluwil k němu w tato slowa: Kdo gsi ty,
zhlý démoně, kterhžto tať pilný gsi, rozkazj mé
přestupowati, a tať giné k záhubě gegich zawá-
děti? Sgnácius, genž taťže Theoforus čili boho-
nosný slaul, statně odpowěděl: Nikdo nenazhýwá
Theofora zhlým démonem; neboť démonowé stranj
se služebnjků Božjch. Pašli mne ale proto zhlým
proti démonům nazhýwáš, že gá gim obtížným
gsem, wyznáwámí, že zhlým gsem. Trajan se otá-
zal: Kdo gest Theforem? Sgnácius odpowěděl:
Kdo Krista w útrobě swé nosj. Trajan řekl:
Což mysljš, že my nenosjme w srdci bohů swých,
kteréžto swými pomocnjky proti nepřátelům má-
me? Sgnácius prawil: Bludně gmenugeš démo-
ny bohů pohanůw. Neboť geden gest toliko Bůh,
genž učinil nebe i zemi i moře še wšjm, což w

nich gest. A geden gest Kristus, gednorozený Syn Boží. Křtěných došel království jeho! Trajan řekl: Myslíš toho, který ukřižován byl za Pontského Pilata? Ano, odpověděl Zgnácius, toho myslím, který mé hříchů i s původcem jejich ukřižoval, a svým slovem rozsečen pod nož a rozsektu zlošť démonů pod nohy položil těm, kteří ho v srdci nosí. Řekneš ty tedy, praví Trajan, Ukřižovaného v sobě? Ano, ví Zgnácius; neboť psáno jest: Přebývatí budu v nich, a choditi mezi nimi. Když vynešl Trajan ortel: Přikazují, aby Zgnácius, kterýžto praví, že Ukřižovaného v sobě nosí, spoutaný veden byl od vojáků do Říma, a tam za pokrm dán byl lité zvířeti k obveselení lidu. Uslýšev svatý mučedlník ortel tento, zvolal radostí: Děkuji tobě, Pane, že jsi mne dokonale lásky své hodna učinil, a tím potil, abych s Apostolem svým Pavlem železné okovy nosil. Do pověděv, radostně přigal pouta; pak se modlil za církve, a poručel jí s slzavými očima Pánu. V tom se ho vojaři chopili a vlekli odtud, aby ho spoutaného dodali do Říma, by tam divokými zvířaty byl rozšápan.

Dchotně, ano s radostí a vroucně trpěti žádaje, dal se z Antiochie do Seleucie městi, kdežto na loď vstaupiv, po mnohých nesnázích a protivenstvích do Smyrny se dostal. Zde vstaupiv veselý z loď, chvátal k svatému Polycharpu, biskupu Smyrnenštemu, kterýžto také, jako on, byl někdy učenlivým svatého Jana Apo-

stola. U něho zůstal přibýtkem po ten čas, co v Smýrně byli, činil ho aučastna svých duchovních darů, plěsal nad svými pauty, a žádal ho, aby s ním spolu se modlil, a mu pomáhal, aby profiti milostí a sílu k nástávacímu umučení. Za to prosil vesměre tamější církve; neboť vesměch města a vesměch církve té kraginy poslal své biskupy, kněží a jáhny k němu, aby ho po nich pozdravily a uvítaly. Ti vsiichni chvátali k němu, aby něgakého duchovního daru od něho nabýli. Předě všemi pak žádal Polýkarp, by mu toho na Bohu vyprosil, aby brzy křtenu z tohoto světa vyproštěn, a k spatření tváři Kristovy byl přiveden.

Ačkoli s drahým Polýkarpem obcowati, a také s jinými rozmlauwati mohl, přede melikau nesnáž trpěl; neboť ho deset mogačů ostrihalo, z nichžto jeden ustavičně řetězem k němu byl připaután. Ale vesměch trpělivě a s radostí pro Krista snášel. A Bůh, k němužto lástau plápolalo srdce jeho, a po jehožto spatření co nepřetaužebněgi dychtil, Bůh mu bolestně problémání té blažené hodiiny útěchami svéaté bratrské lástny křesťanů oslažoval. Bratři z Antiochie promázeli ho na té utrpení plné cestě; biskupové a kněží navštěwovali ho z dalekých kragin, a působili mu radost a občerstwení gať swau vlastnj nábožnosti, tať také svým wyprawovánjm, gať welice ho osadnjci gegich milugj, a mu wjtěžstwj přegj.

Abý se osadám neboli církwjm těm za gegich lástau odslaužil, poslal jim po gegich duchovních

pastýřích listů, w kterých jim za gegich upřímnost děkował, jim spasitelná naučení dával, gich k dobremu, zwláště k gednotě a stálosti we wjře a k bratrské lásce napomínal, w gegich modlitbu se poraučel, a gať o swém utrpení, tať též o své žádosti; umříti pro Krista, mluwil. „Daušám, pjsse křesťanům křesťým, že dosáhnu modlitbami wášími, s diabolými zwjraty potýkati se w Křímě, aby se mi mučednictwím dostalo, býti uředlnějším toho, genž samowolně wrdal se za nás Bohu w dar a obět.“

„Být w skutku podle Boha žiwi gste. Zělesnj lidé nemohau duchownjch wěcí konati, aniž duchownj lidé skutků tělesnjch. Gokolim pať wy i podle těla činjte, duchownj gest, gežto wšedčo w Kristu wykonáváte. Protož plesám, že mně Bůh popřál rozmlawati s wámi w listu tomto, a spolu radowati se, že giž žiwi gste žiwotem buďaucjm a nemilugete, než gen Boha samého.“

„Modlte se bez přestání za ostatnj lidi; neboť daušati lze, že se na pokání dají a k Bohu dostihnau. Poučugte gich aspoň skutky swými: buďte tiši k gegich žutivosti; pokornj při gegich wychlaubání; rauhagili se, wy se modlte; blaubjli oni, buďte wy stálj u wjře; gsauli prudej, buďte wy mjrni. Nechtěgte jim podobni býti, nýbrž se snažte, abyste wjdně, co bratři, k nim se měli, a následowali Krista Zějšse. Raděgi křimdu snášegte, raděgi se olaupiti dáwugte, raděgi potupně s sebau nařlādati, aby nebylo šatanowa řaufole mezi wámi, ale abyste wšični w

čistotě a mírnosti vsselike, dle těla i ducha, v Kristu Ježíši ostávali."

„Přijíme s uctivostí a bázní na Boží shromáždění, aby nám k odsauzení nebylo. Musíme se zajiště buďto budaucjho hněvu báti, aneb přítomného slitování Božjho použiti. Sedno nebo druhé; genom až se v Kristu Ježíši nalézáme, chceme-li k životu pravému přigiti. Kromě něho ničeho sobě nezalibugte, pro něhož i já nesu ošomý své, tyto perly duchovní. S, když by mi dáno bylo v nich státi pomocí modliteb vssich, kterýchžto napotáde aučasten býti, a s křesťany křesťany podíl mji si žádám, kterjž mžby gedné myšli byli s Apolloln, mocí Ježíše Krista."

„Shromáždugte se co nenčastěji k djetu činnění a k chvále Boží: Budeteli se často scházeti, zrušjte moc ďáblovu, a gednotau mjrny své přjtrž učinjte gedovatině geho. Nic zajiště není nad pokog a gednotu."

„Máli již modlitba gednoho nebo dvou moc veliku, čím většij moc mji bude sgednocená modlitba biskupa a celé obce geho. Kdo negde do shromáždění, vnnášij se penchau svau, a sám se oddělil a odsaudil. Neboť psáno jest: Bůh se protivij pyšným. Chraňme se tedy, odporovati biskupovi, abychom Boha byli poslušni. Patrně zajiště, že v biskupu Pána spatřovati máme."

„Ale že vssého toho nic není křto před vámi, gste-li u mje v Ježíše Krista, a v lásce k němu dokonali. Těť gsau počátek i dokonání

žiwota. Wjra totiž gest počátek, láska ale ge-
dofonání. Džě w gedno spogené gsau z Boha
a wšedny ctnosti přicházegj z nich."

"Pána nic není ragno; znát i strýtosťi ne-
ste. Činěmž tedy wšedno, gažoby přebýwal i
nás, abychom byli chrámové geho, a on byl Be-
hem našim, gažž gjm i w skutku gest, a gen-
fe před obličejem našim; protož ho práwei
milujeme."

"Dussi swau dal bych za nás, a za ty
které gste ke cti Boží posláti do Smyrny, odkut
i wám pjsi, a Pánu dělugi, a Polylarpa, ga-
žž i nás, milugi. Pamatugte na mne, gažž
Kristus Sežž pamatuge na nás. Modlte se i
cyrkew w Syrii, odkudž gá spautaný do Řim
poweden budu, gá nejmenšj z tamějšjch wěr-
cjh, gehož ale Bůh za hodna uznal, trpěti př-
dest geho. Silni buďte w Bohu Dci a w Kr-
stu Sežšj, kterhž gest naděj nás wšedh."

W giných pať listech pjsi swatý mučedlnj
nás: „Wšedny wěci vezmau konec; tak mdu
také my žiwot i smrt před sebau. Každý z ná-
přigde na své místo. Lidé gsau gažo dwogj p-
njž: jeden Boží, druhý swěta, a každý uese wla-
nj ráž swůg. Newěťjci nesau ráž swěta; wěr-
ej ale nesau w lásce ráž Boha Dce strže Sež-
še Krista, gehožto žiwota w nás není, negsme
upřjmně hotowi, gažo on, umřjti."

"Gažž Pán náš bez Dce, s nimžto sget
nocen byl, ničeho nečinil ani sám, ani strže Up-
stoly; tak také my bez biskupa a bez kněžj n

eho nemáte činiti. Neklamajte se, abyšte snad oddělo-
vání své negatívní zámlinky ospravedlnovati chtěli.
Scházegte se na jednom místě, a buď mezi vámi
jedna modlitba, jedno myšlení, jeden mysl, ge-
na naděje v lásce a v bezauhonné vůli. Ge-
tí jeden Kristus Ježíš, lepší nade všechno. Po-
píchejte tedy všichni jako do jednoho chrámu,
jako k jednomu oltáři, jako k jednomu Kristu
Ježíši, kterým od jednoho Otce pochází, v jed-
nom byl, a k jednomu se vrátil."

"Nebuďme necitelní k dobrotě Páně. Ne-
boť kdyby on s námi podle skutků našich naklá-
dal, nebyloby nás více. Protož, s láskou učední-
ci jeho, učme se, co křesťani živi býti. Neboť
do něj živo jako křesťan, nepřináležej Bohu.
Křesťany se k nás ve všech věcech radovat,
zemi toho hoden. Nebo ačkoliv spoután jsem,
před k žádnému k nás, jenž na svobodě jste,
otřimován býti nemohu. Vím, že proto nezpy-
háte, ani máte Ježíše Krista v sobě; ale ra-
ději se zardíváte, chváleli nás, jakož psáno
je: Spravedlivý sám na sebe žaluje."

"Snažte se, více a více utvrzovati se v
učení Páně a Apostolů, abyšte ve všem, coko-
liv konáte, dobrého zdaru nabývali, u věcech
tělesných i duchovních, ve vůli i v lásce. Buď-
te poddáni biskupovi, a jeden druhému, jako
poddán byl Ježíš Kristus podle člowičenství Ot-
ci svému, Apostolové pak Kristu, i Otci a Du-
hu svatému, abyšte jedno byli zevnitřním i vnitr-
ním sjezděním. Pamatujte na mne na mo-

dlitbách svých, abych Boha dosáhl; neboť potřebuji vašich společných modliteb, i lásky vaší. Upevněte se v jednotě bohumilé, a v držení ducha nerozdílného, kteréhožto gest Kristus Ježíš."

"Plný jsem vysokých daufání v Boha; a však uštkováni sebe sám, abych mychlaubáním se nezahynul. Neboť nyní mně nemůže přilustí strachovati se, a nikoliv nedbati na ty, kterých mne nadutým učiniti chtěli; mychwalugji mne, bičují mne. Rád sice trpím, ale nemám, jsem-li hoden toho. Potřeba mi gest tiché a mírné myslí, kteráž kníže tohoto světa zlažen bývá."

"Prosím vás, ne však gá, nýbrž lásta Kristova, abyšte pauze křesťanstvého pořmku poživali, a chránili se cizího běhí, kteréhožto gest bludné učení. Bludati podávaji v sladkém mestu smrtící ged, a kdo ho nezná, pige s záhubnou dychtiwoší smrt."

"Takových se varugte. A to se vám porode, nedátele se nadauti, a držetili se budete pěkvně Boha, Krista Ježíše, svého biskupa a ustanovení apostolských. Kdo se v gednání svém od biskupa a od kněží oddéluge, není čist v svědomí svém."

"Křdo ž vás ničeho nechoven v srdci proti bližnjmu svému. Nedávante také pohanům přjčiny, aby pro několik posetilců celé cirkvi utrhalí. Věda tomu, pro gehožto posetilost gmeno Boží se zlehčuje!"

"Buďte hlusší, mluv-li vám někdo o něčem glném, nežli o Kristu Ježíši, kteréhožto gest

potomek Davidův z Marie; kterých skutečně se narodil, gebl a pil; skutečně za Pontského Piláta trpěl, byl ukřižován a umřel; kterýchto také z mrtvých vstal, an ho Dtec geho vzkřísil, gačožto tých Dtec také nás vzkřísí skrze Ježíše Krista, w něhožto věříme, a bez něhožto pravého života nemáme."

„Pro mé otcovy, které pro Krista Ježíše nosím, modle se, bych Boha byl audásten, váš prosím, abyste setrvali w svornosti a w modlení geben za druhého. Žádám si, abyste mne w lásce uposlechli. Modlte se ale také za mne, genžto váš lásky potřebuji, abych skrze smilování Boží hoden byl dědictví, gehož giž tať blížek jsem, a abych zavržení hodným nebyl nalezen."

„Silni buďte w Kristu Ježíši, gsauce poslušni biskupa svého, gačožto Bohem ztizeného, tať též i kněží svých. Milujte se wespoleť srdcem nerozdílným. Až přispěje duše má k posvěcení vašemu, netoliko nyní, ale také, když Boha požítvati budu! Neboť nyní jsem ještě w nebezpečství; ale věrněť gest Dtec, splniti w Kristu Ježíši mau i váš modlitbu. Ažbyste bez auhonu nalezeni byli."

Gjm děle se s odgezdem ze Smyrny problévalo, tím více rozněcovala se w svatém Ignáciowi žádost po umučení; tím více mu ale také přicházely na mysl překážky, kteréby mu u splnění žádosti té w cestu přigjiti mohly. Nejvíce se obával, aby ho křesťané w Římě, kterýchto svatým životem nad jiné vynikali, svou modlit-

bau ustanowené giž smrti nezbowili. Nebožby se bylo státi mohlo, gačož se dle swědectwj téhož swatého mučedlníka častěji stalo, žebn se ho di-
 wołá žwět, gegjžto žutiwost Bůh taž, gačo bau-
 ři a moře, šrotiti může, byla dotknauti nechtěla;
 aneb žebn pohanský lid, kterýžto křičmat: Zwům
 křesťany! buď takowým diwem, aneb pohlédnutjm
 na taž ctihodného statečka obmělčený, o geho za-
 chowánj byl wolal. Protož poslal křesťanům řim-
 ským gessťe ze Smyrny list, kterým gich žábal,
 aby mu swau modlitban na cestě taužebně očeka-
 waného umučenj nepřekáželi. Mluwiltě k nim w
 tato slowa: „Bogjm se wassj lástj, aby mně k
 aurazu nebyla. Neboť lehlo gest wám obdržeti,
 čeho žáwáte; mně ale těžko bude, Boha býti au-
 častnu, gestliže mne uffetiti chcete. Prossjm wás,
 nechťegte se lidem zaljbiti, ale Bohu; gačož se
 mu taž ljbjte. Neboť ničbn nebudu mji tačo-
 wé přiležitesti, přigjti k Bohu; aniž wy lepsšjho
 skutku budete moci aučastni býti, gačo řbnž Bo-
 ha nebudete prositi, aby mne nastáwagjci smrti
 žbowil. Nebudeteli ho prositi za to, přigdu k ně-
 mu; pakli ale milowati budete časnj život můg,
 musjmě znoma běh swůg počiti. Což lepsšjho mně
 přáti můžete, než aby krew má Bohu w obět wy-
 lita byla, dočawad oltář uchráněn gest? Kžj se
 spogjte w sbor lástj, a dobrořečjte Otci Zežjše
 Krista, že biskupa syrského za hodného nžnal, po-
 wolati geg ob wýchodu na západ. Krásnotě, za-
 padnauti že swěta k Bohu, a opět w něm wzeg-
 jiti. Wyprosťte mi toliko sjlu wnitrnj, abych taž

pusťte mi; wjmť, co mně prospívá. Nynj začj-
nám býti učedníkem. Nic nedbám na wšedňo,
ať to widitelné nebo newiditelné, pakli gen Krista
aučasten budu. Dheň, křjž, autoť ljtých šelem,
řezdnj a trhánj, rozermánj kostj, ždrcenj celého
těla, wšedň mučn, dáblem wymyšlené, ať přigdau
na mne, gen kďnjž Krista Sežjše aučasten budu."

„Nic mně do rozkossj swěta, nic do králow-
stwj wěku tohoto. Lépe mi gest, umřjti pro Kri-
sta, nežli wládnauti celým swětem. Co platno
člowěku, by wšeděn swět žjstal, ale na dušj ško-
bu trpěl. Toho gá hledám, genž za nás umřel;
toho si žádám, genž pro nás z mrtwých wstal;
On gest žjstem mým. Odpusťte mi, bratrj! Ne-
braňte mi dogjti žiwota; nechťegte, abych ho žba-
rown byl. Melučte mne škrze swět od Boha, ge-
mužto náležeti hoblám, a nehledyete mne mámiti
wěcmi widitelnými. Nechte, ať z čistého swěta
berpám. Tam přigda, budu člowěkem Božjmu.
Dopřegte mi, následowujkem býti utrpenj Boha
mého. Kdo Geho w sobě má, ten chápa, čeho si
žádám, a má antrpnost se mnau, wěda, co mne
formantj."

„Kniže tohoto swěta mne chce uchwátiti, a
podwrátiti mysl mau, k Bohu obrácenau. Nikdo
z wás nespokug s njm; ale raděgi po mé straně
řagte, to gest, po Bohu mém. Nemlujte o Kri-
stu Sežjši, swěta si žádagjce. Záwistj nebuď ni-
žádné u wás. Bychť pak, přítomen gsa, také ně-
co giného od wás žádal, nedeyte se namluwiti:
raděgi toho se držte, co wám pjssj. Neboť žáda-

ge si umřiti, pjsi wám. Lásta má gest uřžo-
wána; oheň, který we mně gest, nežádá wodny.
Žiw gsa, mluj ke mně, řka we wnitřnostech mých:
Wogď k Dci! Neoblibugi sobě pokrmu pomigegj-
ejho, ani rozkossj žiwota tohoto. Po chlebu Bo-
žjm dychtjm, po chlebu nebeském, kterýž gest tělo
Sežisse Krista, Syna Božjho, genž w posledních
časch co potomek Dawidůw a Abrahamůw se zge-
wil; a po nápogi Božjm, po geho křwi dychtjm,
kterážto gest lásta nepomigecj a žiwot wěčný."

Tak psal smatý mučedlník, také sám o sobě
se obáwage, aby snad, řdyžby se přiblížila smrt,
gi se nežhrozil, a na žiwě zachowánu býti si nežá-
dal. Bážen tato gest přirozená; neboť se zakládá
w podstatě lásky, kterážto se strachuje a trne, do-
řawad od milowaného předmětu gest odloučena.
Každá gen možná překážka, s milowaným býti
řodnocenu, řestliwau starossj gi naplňuje. Bá-
žen toto zakládá se také w podstatě pokornj, této
sestrj smaté lásky. Pokora se strachuje, poněwadž
si powědoma gest, že i nerlepssj mjněnj, dořawad
jde gsme, w nebezpečensroj gsau. Čjm čistěssj
gest lásta, tjm hlubssj gest pokora. Pokorný gest
si dobře powědom, že poklad swůg w hljněné ná-
době nosj, a že nadobytěgná řila není geho, ale že
od Boha přicházi.

Dlauholi smatý Šgnácius we Smyrně pobyl,
nemožno řewrub udati; nepochybně to trvalo ně-
kolik měsíců. Wřřať přišla taužebně mu žádaná
chrojle ta, že se měl obtud dále do Řjma ubjrati.
Wřawšše geg wogáci a wewedšše na lodi, plawili

se s ním do města Troady, kamžeho jahneden cefstý, Burrehuš, w lásce dopromodil. W Troadě potěšsen byl drachau srdci geho zpráwau, že pronásledovánj milých geho owceš Antiochenstých přešalo. Také sem ho mnozi bratrj, mezi nimiž biskup z Filadelfie, nawstjwili, a také odtud poslal listy, plné ducha křesťanstého, geden křesťanům Filadelfickým, druhý Smyrnenským. Takowau péči měl o spasenj dušj. Nemoha aušně učiti, těšiti a napomjnati, činil to písenně.

Pobyršse w Troadě něco málo, plauli do Neapole, města w thrúcké Macedonii. Odtud ho wedli po zemi přes Filippiš do Epidamnu, města ležjícího při moři w macedonském Ilirsku, kdežto opět na lodj wstoupili. Plawišse se mořem adriatským, obgeli polednj část Blach. Swatý Štěpán si žádal w městě Puteoli z lodj wstoupiti, aby tauže cestau do Říma se ubjral, kterau před ním swatý Apóstol Pawel krácel, gažoby po geho šlépějch giti chtěge; ale čerstwý, přjhodný wjtr, který práwě pomstal, byl přjčinau, že dále se plawili. Žehnage tedh lástku bratrj w místě onom, k ginému přjstáru chwátal. Přjhodný wjtr ten wál celý den a celau noc. „Nám,“ tak wyprawugj společnjci a přátelé swatého mučednjka, nám bylo aužko, že se tak rychle blížj chwjle, gešto se rozžehnati musjme se sprawedliwým tjmto; gemu ale bělo se po wůli, an pospjchal opustiti swět, aby se dostal k zamilowanému Pánu swému. Rdnž gšme wplauli do přjstáru, Portus Romanus nazwaného, a čas mereg-

ných her giž ku konci se blížil, byli mogači netr-
pěliví a začali pospíchat; on se ale podrobil na-
léhavému spěchu gegich.

Poměst a příchodu svatého mučedníka byla
se giž daleko rozněšla; protož odšedše z Portu
řečeného, potkali jsme se s bratřími, gednáf zá-
rmutku, gednáf radosti plnými. Radosti sice, že
se jim dostalo obcowati s spravedlivým tjmtó;
zármutku pať, že takového muže na smrt wěsti
widěli. Někteří z nich obmenšleli, že wšedšo
možné wynaložj, aby naklonili lidu, by nežádal
usmrcení svatého tohoto; on ale poznaw w du-
chu úmysl gegich, a pozdrawio ge, i hned gich
snažně profil, aby se mu prawau lássau propůg-
čowali a nežáwiděli mu, že k Pánu pospíchá.
Potom se wšemi bratřími přítomnými na kolena
padna, modlil se Synu Božjmu za cirkwe, aby
pronásledowánj přestalo, a bratři w obapolné
lásce setrowali.

Teď byl s chwatem do amfiteatru *) weden,
a tam hned bez meškánj wstrčen, poněwadž se
hry zápasnj giž končily. Byl to právě den Ři-
manům nepřítelněgšj, w gazyku gegich třináctý
nazwaný, kdejto se nepřetšj zastup lidj scházjwal.
Sotwa ljté šselny na swatého mučedníka puště-

* Amfiteatr bylo podlaublé, prostorné, dobře zahra-
zené, gednau stranau trochu do wewštj wstřugici místo,
kdejto k tomu ustanowením buď wespoleť, aneb s ljtou žmřj
na smrt zápasiti museli, aťde tedy také křesťané tauže žmř-
ti usmrcowání býwali, wše pro otweselenj nelibšjch dimá-
ků. A tuto krutau weselost nazýwali zápasnj hrou.

ny byly, i hned tať násilný autoť na něho učinily, že z něho, kromě neměšších hnátů, ničeho nepozůstavily, a geho žádost, kterau byl ve svém listu ku křesťanům křesťým pronesl, aby totiž po geho zesnutí tělo geho žádnému obtížnosti nečinilo, zcela se naplnila. Pozůstalé pať hnáty byly od geho ctitelů sebrány, do čistého plátna uctivě zavinuty, do Antiochie přineseny a tam v schránce uloženy, kdežto se pro milosti, kterými svatý mučedlník oplýval, za nedražší poklad, církvi obkázaný, považují. — Geho umučení se stalo 20. prosince roku 107.

Společníci a ctitelové geho, kteříž geg byli na té cestě do Říma promázeli, viděvše to všecko očima svým, bděli celau následující noc v slzách, a modlili se na kolenau s vroucností Bohu, aby jim slabým něgakého potěšitelného světla o tom, co se dalo, uděliti ráčil. Když napotom pozdějnuli, viděli někteří svatého Sňnacia. an stoji před nimi a objímá ge; ginj pať ho viděli modliti se, a opět ginj potem mořvati, gažoby z veliké nesnáze přicházel, a k Pánu přistnul s velikau důvěrností a nemýlownau melebností. To viděvše, naplněni gsau náramnou radostí, velebili Boha, dárce všeho dobrého, a blahoslovili svatě.

Církvi slawj památku svatého Sňnacia 1ho února.

II.

Svatá Felicitas s sedmi syny swými.

Felicitas, matrona římská, umínala si, po zesnutí svého muže až do smrti wdowau žůstati, aby tím swobodněgi Bohu slaužiti mohla. S modlivala se dnem i nocí, a tať swatě žiwa byla, že swým příkladem netoliko křesťanům k wzdělání slaužila, ale také mezi pohany čestného gména dostla.

Magje sedm synů, snažila se, ge we wšij bohabognosti a čistotě mravů wychowati. Gegj práce nebyla marná; neboť gsau se stali hodnými dobré matky své.

Alle nad týmto gegjm a gegjch synů nábožným obcowáním, zwláště pak nad dobrau powěstí, která tudy wůbec o křesťanech wžešla, rozgitali se welmi kněžj pohanskí. S obžalowali gi před cjsářem, řkauce: Zato žena a synové gegj posmjwagi se bohům nassim; a nebudauli potrestáni, wěziž welikomocný Pane, že pomstu nebes přivedau na cjsářstwj twé.

Cjsar tedy přikázal wrchnjmu správci města, gménem Publiowi, aby tu wěc prohlédal, a gať matku tať syny přinutiti hleděl, aby bohům, k uťrocení hněwu gegjch, obětowali.

Publius dal nenyprvé toliko matku zawolat, a přemlaawal gi, zprvu po dobrém, pak s pohružkami, aby obětowala. Alle na darmo. Felicitas mu pravila: Gá se ani twými aulísnostmi

ani pohrůžkami k tomu, čeho žádáš, nakloniti nedám. Neboť Duch svatý gest se mnau, kterýž nedá, by ďábel opanoval nade mnau; protož gista gsem, že za živa giž swjtězjm nad tebau, a dášli mne usmrtiti, že smrtj swau gestě slawněgšjho wjtězstwj dogdu. Publius gj řekl: Nefšťastnice, pakli tobě smrt rozkossj gest, ustrň se aspoň nad synn swými. Felicitas odpověděla: Synowé mogi budau živi, nebudauli modlám obětowati; kdyby ale to učinili, zahnnau na wěky.

Druhého dne zasedl Publius na romině Maršowě w saud, a přikázaw Felicitu i s synn gegjmi přivesti, řekl: Slitug pať se nad synn swými, těmito dobrými a křetancjmi mládenci. Ale ona odpověděla: Twa autrpnost gest rauhánj, a twě napomjnanj gest ukrutnost. A obrátivši se k synům swým, pravila: Děti, patřte wzřhůru k nebesům; tam wáš očeláwá Kristus s swatými swými. Bogugte za dusse swé, a okažte se wěrnými býti w lásce Kristowě. Slyšse Publius řeč tuto, přikázal gi poličkowati, řka: W mé přítomnosti opowážugeš ty se, gich tať napomjnati, a rozkazy cjsáře a pána našeho pohrdati?

Potom zawolaw prwnjho syna gegjho gménem Januaria, slibowal mu hognost statků wzdegišjch, ale spolu mukami hrozil, nebudeli modlám obětowati. Januarius řekl: Co mi radjš, gest nerozum; mne pať posiluge maudrost Páně, a poměže mi, swjtěziti nade wšjm. Publius přikázal ho mršťati, a umršťaného do žaláře wsaditi. — Nynj dal druhého, Felixa, přivesti, a ta-

té geho napomínal, aby modlám obětował. Felix
 řekl srdnatě: Gestřit toliko gedem Bůh, gehož ctí-
 me, a mu oběti vraucj pobožnosti přinášjme.
 Nemysliž, že gá nebo některj z bratrů mých od
 milovánj Pána Ježíše Krista upustjme. Ať se
 nám bitjm hrozj; ať se nad námi krvavj ortel
 vyřkne: nasse wjra nemůže ani přemožena býti,
 ani se změniti. Ted ho odwedli, a přivedli tre-
 tjho, gménem Filipa, genuž Publius řekl: Pán
 a cjsar náš Antonjn přikázal, abyšte wšsemohau-
 cjm bohům obětowali. Filip odpowědel: Negsaut
 to žadnj bohové, aniž gsau wšsemohaucj, nybrž
 gsau marné, mizerné, necitlivé modly, a řdobn
 gim obětował, bylbj u wěčném nebezpečnstwj.
 Tedy wzawšse ho pryč, přivedli čtortého, Sil-
 wána. Tomuto řekl Publius: Gakož widjm, u-
 mluwili gste se s bezbožnau matkau swau, abyšte
 pohrdagjce rozkazj cjsarowjmi, wšsicni zahynu-
 li. Silwánuš odpowědel: Řdnybnychom se tohoto
 pomjgegjcjho zahynutj báli, uběhli bychom w za-
 hynutj wěčné. Ale poněwadž gistě wjme, gald
 odplata sprawedliwým gest připrawena, a gald
 tresty hřjssnjšů čekagj: pohrdáme bezpečně rozka-
 zy lidštjmi, abnychom rozkazů Božjch oštjrhali.
 Neboť kterj modlami pohrdagj, a wšsemohaucjmu
 Bohu flaužj, dogdan žiwota wěčného; kterj ale
 démonům počtu prokazugj, zahynau i s nimi, a
 trápiti se budau w ohni wěčném. Ted i geho
 odwedli, a po něm musil páť, gménem Alexandr,
 předstaupiti. Gemu řekl: Dbhágjš swůg žiwot,
 swůg gejšťe dětšť wěť, nebudešli odporowati cj-

saři, ale učinjěli, co gemu ljbó gest. Protož obětug bohům, abyš se wěrným cjsaři býti okázal, a při životě a w milosti setrval. Alexandr pravil: Gá gšem služebnjš Kristům. Geho wnyznáwám ústn, gehó pewně w srdci chowám, gemu se ustawičně klanjm. . Můg dětšh wěš má maudrost starců, an se gen gedinému Bohu klanjm. Zwagi bohové ale budau i s ctiteli swými u wěčném zahynutj. — Když tohoto odwedli, přikázal saudce šestého, genž Witáliš slaul, před saud swůg postawiti, a řekl gemu: Snad aspoň ty si žádáš, na živě žůstati, a neuběhnauti w zahynutj? Witáliš odpověděl: Kdo si žádá wjce žiwu býti, kdo se pravému Bohu klanj, čili ten, kdo si démona milostj nakloniti hledá. Publius pravil: A kdo gest ten démon? Witáliš řekl: Wssični bohové pohanů gsau démonové, a také ti, genž gim počtu profazugj. — Nynj také gehó odwedli, a postawili poslednjho před twář saudcoru. Zento se nazýwal Marciališ. Publius promluwil k němu: Wn žurjte ukrutně sami proti sobě, a sami si wšedko zlě přičítati musjte, an pohrdagjce rozkážn cjsařšými, we swé přewrácenosti tworbosigné trwáte. Marciališ odpověděl: S, kdybys wěděl, gaké posutn ctitelům model schowány gsau! Ale Bůh šhowjwá gestě, okázati hněw swůg na nás a na modlách wassich. Neboť wssični, kterj nemyznáwagj, že Kristus prawý Bůh gest, octnau se w ohni wěčném. Nynj poručil Publius také tohoto odwesti, a dal pjsemnau zpráwu cjsaři o celém saudu tomto.

Cisár usaudil, aby rozličným saudecům vydáni, a rozličnými také mučami usmrcení byli. Jeden z nich byl na to biči, na nichž olověné kuličky byli upewněny, do smrti umrtván; dva utlačkli holemi čili kygi; jednoho švorhli s velice výšky dolů; tři byli štati, a štata byla konečně také matka gegich.

A tak se všickni rozličným usmrcením vítězi a mučedlníky Kristovými stali, a slavně se i s matkou svou vznegli k nebi, aby odplatu svou přigali, protože z lásky k Bohu pohrůžkami lidstvy, tresty a mučami pohrdli; nyní pak se radují v nebi co přátelé Kristovi, kterých s Otcem a Duchem svatým živo gest a králuge na věky. Amen.

Gegich umučení padá do let mezi 162. a 165., a církev je zvláštní úctou připomíná na den 10. července; matku pak samu ctí na den 23. listopadu.

III.

Umučení svatého Polikarpa.

Svatý Polikarpus gestil též biskup Embr-nenstý, u něhožto svatý Ignácius na své mučedlnické cestě do Říma po několika měsících přibýtelem byl, a s nímže se na modlitbách k své nadsmagjci smrti posiloval.

Wjru křesťanskau přigal Polycarpus již za svého mládenectvého věku, vyučen w nj byw od samých Aposťolů, s nimižto, galož i s jinými, kteří Pána viděli, důvěrně obcował. Obzvláště ně pak s miláčkem Páně, swatým Janem, towarýšil, od něhožto také biskupem w Smyrně byl ustanowen. Smůž těžkú auťad biskupstú zastával přes 66 let s takowau horlivosťi, a s tak welikým požehnáním, že křesťané, kde se gen wystytnul, genu, kdýž toho potřeba bylo, o záwod obum žaowali, a tělo geho líbali, a že sám Syn Boží w Zgemeni swatého Jana welmi chwałným svědectwím ho počil.

Umučen byl, mage přes 99 let věku svého, a sice za císaře Marka Aurelia, roků po narození Páně 157., an tehdyž popauzením lžy pohanské pronásledování křesťanů powstalo, a zvláště w Smyrně obnoweno bylo.

Geho umučení popisuje samo duchowenstwo Smyrnenské w listu, kterýž gest neblauho po smrti geho církwi, neboli obci křesťanské we Filadelfii zaslalo. List tento potom zdělen gest wšem obcím křesťanským w Asii, a tedy také náš s milostí Boží k nassemu powzbuzení a vzdělání došel; gest pak psán w tato slowa:

„Církew Boží, kteráž gest pohostinu w Smyrně, pšle církwi Boží, we Filadelfii pohostinu bydlící, a wšem wssud pohostinným obcím swaté církwe katolické: milosrdenstw, pokoj a láska od Boha Otce, a od Pána nasseho Zejšle Krista buď w hegnosti wám udělena.

„Zprávu dáваме vám, bratři, o mučedlní-
cích, a o blahoslaveném Polycarpu, kterýžto
svým umučením pronásledování jako zapčetil a
udušil. Neboť svědčí, co se stalo, stalo se pro-
to, aby nám Pán s hůry příklad ošádal, kterak
vydávati slusí svědectví o Evangelium. Če-
kaltě svatý Polycarpus, ažby vydán byl, jakož
i Pán sám učinil, bychom také my byli jeho ná-
sledovníky, nehledíce jen na to, co by nám, ale i
co by bližnímu prospělo. Neboť na pravou a do-
konalou lásku slusí, aby pečovala nejen o své
spasení, ale také o spasení všech bratří svých.

, Blažené zagiště a usflichtilé byly svědci ty
smrti mučednické, an podle vůle Boží byly pod-
niknuty; neboť nám, když Bohu se bogíme, ve
všem moc a sílu Bohu přičítati slusí. Sbožby
se neobdivoval usflichtilosti, vytrvalosti a lásky
k Pánu těch, když blíž byli umřeláni, až žily i
s roztřátným ústrogem těla byly obnaženy, tak že
sami diváci nad nimi autrpnost měli a bédovali;
oni ale s takové usflichtilosti myslí dospěti, že ni-
čadný z nich ani nezobychnul ani si nepostěžl.
Lžím nám vsem ošázali, že svědkové Kristovi v
hodinu, když mučení gšan, mimo těla býwají, a-
neb raději, že Pán jim po bohu stóge, s nimi
rozmlauvá a se sílí. Patřice v duchu na mi-
lost Kristovu, pohrdali mukami světskými, bolest-
mi gedné hodiny z trápení věčného se wykupující.
Chladnýmiž zdál se jim býti oheň nemilosrdných
mučitelů, gesto měli před očima oheň věčný, kte-
rému se vyhynuli, a který nikdy nezhasne; a oči-

ma srdce patřili na statky, které uchovány jsou trpělivě vytrwagjcjm; na statky, kterýchž oko nevidělo, ucho neslychalo, a které na srdce lidské nemožná upili; jim ale nyní, když ne více lidé, ale již andělé byli, od Pána byly přislíbeny.

Takť jsou také ti, kteří listým sselmám byli odhodláni, dlouhý čas hrůzy plné mučn snáštěli, bywše na střepiny a mořské štorěpky kladeni, a wšelikými ginými způsoby od prokonsula trýzněni; poněwadž se nadál, že se dlouhým trápením k zapření Krista přinutí.

Mnohotě podnikal ďábel proti nim; ale, Bohu díky, namáhání jeho se mu u wšech nepowědlo. Bázlivěgšich posilowal swau stálostí sšetetný Germanicus, kterýžto u divokých zvířat nad jiné vynikal. Neboť když ho prokonsul přemlawal a prosil, aby se nad swau mladostí ustrnul; popudil on divokého zvířete proti sobě, aby tím díky z gegich nespravedlnosti a pachy wywázl. Wšedem, lid pohanský užíal se sice nad usfledtílaw stálostí bohámilowného a nábožného počestí křesťanského; přede wšak jako gednjm hlasem zwolali: Zahlad bezbožníky! Polnčarpa hleděte!

Geden wšak, gménem Kwintus, robilý z Frýgie, obkudž byl teprwa nedáwno přissel, spatřim divoká zvířata, počal trnauti a báti se. Díky ale sebe i jiné doháněl, aby se samowolně dostawili. Nyní pať powolil přimlawám a prosbám prokonsulowým, že přisáhal a obětowal, zapřew Pána swého. Protož, bratři, neschwalugeme těch, kteří samochťjce se dostawugj; neboť tať nás neučj swaté Ewangelium.

Polnýkarp ale, tento muž podobuhodný, uslyšew, že lid o geho bezživotj stogj, nebyl ani neméně ustrassen, a chtěl w městě oštati. Welmi mnozí mu ale přimlauwali, aby odšel obtud. Dvebral se tedy na stateček, nedaleko od města vzdálený, kdežto s několika bratřimi nic giného nečinil, než dnem i nocj gať za wšsedň, tať za rozptýlené po swatě cirkwe se modlil, gaťož obnčeg geho býwal. Tri dni přeb tjm, než gat byl, měl na modlitbách widěnj: widěl swau podhlawnici hořeti. Tedy se obrátiv k těm, genž s njm byli, prorocky řekl: Já budu za žiwa upálen.

Gizť gsau na bljzku byli sljdicomé geho, an opět na giný stateček usšel. Snino pať přissedše, a nenalezše ho, gali dwa otroky, z nichžto jeden mučen gsa, ho wyžradil. Poněwadž zrádcomé geho domácí byli, nemohl déle skrytý oštati. Smjrtce, čili itenarch, gménem Heródes, žádal ho brzy do amfiteatru uvesti, an swatému tomuto bohem uloženo bylo, býti společnjkem Kristowým, zrádce pať geho pokuta Zidássowa zastihnauti měla.

Wzawšše tedy katané a biticomé otroka s sebau, kterýž ho byl zradil, wytáhli w páteť w čas wečere, gsauce ozbrojeni, gaťoby laupeznjka stjhalí. Pozdě na wečer přirazili na místo, kde se zdržowal, a našli ho w hořegssku domu, an odpočjwal. Moħa sice gestě obtud na giný dworec uteci, nechtěl, řka: Staň se vůle Páně! A uslyšew lidi ty dole mluwiti, šessel k nim dolů, a rozmlauwal s nimi. S diwili se geho wysokému stárj a geho důstogné ochotnosti, tať že někteří z

nich pravili: Čož bylo zapotřebí tak chvátati, a bychom takového statečka gali? Polykarpus wel lel hned jim potvrdu a nápoje předkládati, gať mnohobý chtěli; sobě pať wyžádal hodinu, aby se pokogně modliti mohl. B tom řdyž mu pomolili, modlil se stoge, plný gsa milosti Boží, tať že po dvě hodiny pořád mluvil, až se slyšicj ho užáslí, a mnozí toho želeli, že na tať nábožného statečka wyslí.

Do wykonané modlitbě, w kterěž na wšedny zpomněl, s nimiž se byl řdy sessel, na malé i velké, na slowutné i neslowutné, a tať na celau na zemí rozšširenau cirkew katolickau, posadili ho, an přišlo hodina odchodu, na osla, a wedli ho do města.

Srenarch Heródes, a otec geho Niketas přigeli mu naproti, a wyawšše ho s sobě na wůz, přimlawali mu, kauce: Čo pať to tať zlého, cjsaťe pánem gmenowati, řadiblo na uhly sypati, a řonati, co s tomu wíce náležj, a takto zachowati život smůg? B počátku jim neodpowjbal; řdyž ale ho přemlawati nepřestáwali, řekl jim: Niko- lim neučinjm, s čemu wy mně radjte. Řdyž se jim tedý nepowědlo, ho přemlawiti, obořili se na něho tvrdými slowy, a nakwap ho šwřhli s wožu, tať že si nohu obrazil. Dn se ale na ránu ani neohlědl, nýbrž, gaťby ničeho byl neutrpěl, wesele řáčel, weden gsa s amfiteatru, řdež takový powřt powstal, že niřdo nemohl slyšán býti.

Řdyž pať tam Polykarp wyházel, ozwal se mu hlas s nebe, kaucej: „Silným buď, a žmuž se

Polnkarp !“ Slaš tento slyšeli jsme všichni, kteří jsme přítomni byli, ale mluvícího nemohl žádný. Když domeden byl na místo, a rozněslo se, že Polnkarpa gali, pomstal hluk ještě valnější. Byl teď před prokonsula postaven, kterýž se ho tázal, bylliby on Polnkarp. Gsem, odpověděl wesele. Tedy mu prokonsul přimlauwal, aby zapřel Krista, řka: Rozpomeň se na swůg weliků wěl, a usseti ho; nebo kteražbyš w takowém státi sněsti mohl, čehož se mladjci hrozi? A ještě wjce podobného powydage, gaž u nich zvykem gest, gačo: Přisáhej šrže štěstí cjsarowo; usmysli si; rci: Zahlad bezbožnjky.

S wázným obličejem pohlédl Polnkarpus na westteré množstwí nespravedlivých pohanů, wztáhl ruku swau k nim, wzdychl, a pohlédna k nebi, prawil: Zahlad bezbožnjky! Prokonsul pak naléhage na něho, řekl: Přisáhej, ubaň Krista, a propustjm tě. Polnkarpus odpověděl: Dsmdesáte šest let slaužjm gemu, a nic zlého mně neučinil. Kterať bych pak mohl rauhati se králi mému, genž mne wylkaupil?

Prokonsul ho opět napomínal: Přisáhej šrže štěstí cjsarowo. Stačej odpověděl: Ponewadž na tom stojjš, abych šrže štěstí cjsarowo přisáhal, délage se, gačobys neměděl, řdo gsem; tedy to slyš wěregně: Křesťan gsem. Chcešli ale poznati učenj křesťanské, ustanow mi den, a poslechni mne. Prokonsul prawil: Hag se před lidem. Polnkarp odpověděl: Zobe důmody swé wjry udati hotow gsem; neboť poučení jsme,

vrchnostem a mocnostem, ob Boha ztizeným, slus-
nau počtu prokazowati, která neuráží svědomí na-
šeho. Těchto pak za hodné neuznávám, abych se
před nimi hágil.

Mám ale divočá zvjata, pravil prokon-
sul; těm tě dám hoditi, neusmyslíš-li sobě. Pust
ge sem, odpověděl Polnkarpus. Už mne trhají
w zutimosti své, aneb až na mne gestě něco hor-
šího složíš; radowati se budu z trápení, a plé-
sati w bolestech svých, a poblé velikosti těchže bo-
lestí rážiti budu zásluhu svou. Nasse mysl ne-
přecházíwá s lepšího na horší; ale za krásné
pokládáme, od zlého obrátiti se k tomu, co spra-
wedlivého gest. Prokonsul opět pravil: Dhněm
tě dám upáliti, neusmyslíš-li sobě, an divokými
zvjatky pohrdáš. Prozíš, by Polnkarpus, ohněm,
na chvilku horjícím, a brzo hasnaučím, neznage o-
hně saudu budaucího, ani trestu věčného, genž
žlým uchován gest. Však nač problémáš? Uwal
na mne, co se ti líbí.

To a jiné mluvě, naplněn byl důvěrou a
radostí, a milost Boží rozplýwala se po twáři ge-
ho. Ujm, co se mu pravilo, dal se tak málo po-
lekatí a pomásti, že raděgi prokonsul srdce tratil.
S poslal birice na prostřed amfiteatru, a dal tři-
kráte promowati; Polnkarpus se wyznal býti kře-
šťanem.

To řdnž biric wywolal, i hned rosscělo množ-
stwj pohanů i židů, w Smyrně bydlících, hněwem
se rozpálivši, wytekle křičelo: Tento gest učitel
Xsie, ploditel křesťanů, twrdosigný protivník bo-

hů nassich, a žláza nassich chrámů. On swým učením totiž lidj k tomu přimádj, aby neobětowali bohům nassim, a nešlaněli se gim.

Tať mluvili, křičeli, a žádali asiarcha, čili kněze pohanštěho, Filipa, aby na Polykarpa lwa pustil. Filip odpowěděl, že mu to není domvoleno, an prý se již honby tyto odbyly. Tuť ge-
dnjm hlasem zvolali, aby Polykarpus za živa byl upálen. Neboť se musilo naplniti widění o hořicj podhlawnici, které na swých modlitbách wi-
děl, a po kterém okolo k stogicjm křel: Budu za živa upálen.

Nynj se wšsedo, kwapněgi dělo, nežli možno slovy powědjti. Wšsedo množstwj libu snáštělo hned z djlen i z láznj poleni a stýpky s nehmě-
tšim spěchem; zwlášt pať se židé, gaťož w taťo-
wých připadnostech obyčegně činjwagi, ochotnými a horlivými prokázali.

Když hranice dohotowena byla, swlékl a odpásl se Polykarpus, a počinal taťe obur ob-
wazowati, čehož byl sice gindy nečinjwal, proto-
že každy z přítomných křestanů o záwod mu tu
službu prokázati, geho těla se dotknauti a ho po-
líbiti se snažil. Nebotě pro své smaté obcowá-
nj, již než se sestaral, u každého poctiwého u
weliké wážnosti býwal.

Teď mu obyčegně při upalowánj nástroje
přičinili. Když ho ale taťe hřeby přibiti chtěli,
křel gim: Nechte mne tať; neboť který mně dal
upálenu býti, dáť mi taťe bez wassich hřebů ne-
pohnutě na hranici oštatí.

Tedy ho nepřibíli žádnými hřebí, nýbrž mu toliko ruce svázali, kterážto sám k umázaní do zadu držel, podoben gsa čistému, z walného stáda vybranému beránku, a Bohu v přigemnau zápalnau oběť uchystanému. Na to pozdvihna očí svých k nebi, mluvil: Pane Bože všemohauci, Otče milého a požehnaného Syna svého Ježíše Krista, křže něhož jsme k poznání tebe přišli, Bože angelů a mocností nebeských, Bože vesškerého tvorstva a všeho pokolení spravedlivých, kteří živi jsou před obličejem tvým; velebím tebe, žeš mne za hodného uznati ráci, v tento den a v tuto hodinu v počtu mučedníků tvých aučastnu býti kalicha Krista tvého ku vykříšlení k životu věčnému duše i těla, neporuffitelnau mocí Ducha svatého. Račiz mne dnes k nim přigmanti, gašto tučnau a ljbegnau oběť, kterauž si uchystal, předzvěstoval a vyplnil, Bože pravdomluvný a klamati nemohauci. Protož chválím tebe ze všeho, velebím a oslawugi tebe s věčným nebeským Ježíšem Kristem, s nymžto tobě i Duchu svatému budiž čest nyní i na věky. Amen.

Sotwa slovo Amen vyndchl, a modlitbu dořonal, podpálili katané hranici. Rbyž pak walný se rozžehl plamen, užřeli jsme divo veliký, my, gimžto viděti dáno bylo, a gež Bůh proto dochował, akychom, co se bálo, giným zvěstovali. Dheň se jedmul gafo větrem nadutá plachta korábní, a obklopil tělo svatého mučedníka, kterážto stoge u prostřed, nebyl podoben hořejmu

tělu, nýbrž chlebu se pekaucjmu, anebo zlatu a stříbru v peci rozžehavěnému. A tak lybeznaurovní jsme pocítili, gaťo z kadidla nebo z giného dráhého koření.

Widauce posléze bezbožnj, že tělo geho nemohlo ohněm strámeno býti, weleli přistaupiti popravnjcowi, a dykau tělo geho probodnauti. Což řdně učinil, wylila se krew v takowé hognosti, že oheň uhasilá, a wšecken zástuw se užál nad rozdjlem, který gest mezi neměřjcjmi a wnmolenými. Takowým zagistě byl nymeně podiwu hodný mučednjš Polykarpus, wěku našeho apostolský a prorocký učitel, a biskup katolické církwe we Smyrně. Každé slovo, genž z úst geho wysšlo, woplnilo se, anebo se wynplnj.

Ale ďábel žamištný a neschetný protivnjš pokolenj spravedlných, wida tak slawnau smrt mučednickau muže tohoto, gehožto obcowánj hned od počátku bez auhony bylo, a který nynj ozdobený korunau nesmrtelnosti mzdú svého bogowánj gistě přigal, wynasnažowal se zabrániti, abychom žádného ostatku z něho neodnesli, čehož mnozi žádali, taužjce s swatým tělem geho obcowati, to gest, den geho umučení každoročně na geho hrobě slawiti. Wnukl tedy Niketowi, otci Heródesowu, a bratru Alkynu, aby na prokonsulowi prošbau toho obdržeti hleděli, by těla Polykarpowa křesťanům newybdal, aby přj, odstaupiwše od Ukřižowaného, tohoto ctíti nezačali. Tak mluvili ponuřnutjm a nabjženjm židů, čjhagjcjch, an jsme ho z ohně wytáhnauti

chtěli. Neměděliť gsau, že nám nikoliv nelze opustiti Krista, kterýžto pro spasení všech na celém světě, čímž se toho dostati má, svatý za hrššnější, trpěl, a že jiného žádného ctíti nemůžeme. Před tímto, když gest Syn Boží, klanějce se padáme; mučedlníky pak, co učedlníky a následovníky Páně právem milujeme, pro jejich nemohoucí lásku k svému králi a místru; ó, křžbychom se jejich společníky a staupenci stali!

Setníť týmž, bym zpraven o tomto zgiťtřeném usilování židů, rozkázal tělo do prostřed ohně položiti a spáliti. My pak sebrali gsme na to požůstalé kosti, vzácnější nad kameny drahé a nad zlato, a uchovali gsme je na místě slunném, kdežto nám Pán popřege, dle možnosti se shromažďovati, a s radostí a slastí wetročnj den umučení jeho slawiti, gať na památku těch, když bogowali, tať také k pomzbužení a připrawě oněch, kterj gejtě bogowati budou.

Dotot gest pravě wypsánj smrti mučedlnícké, kterauže blahoslavený Polykarpus, kromě dwanáctera jiných z Filadelfie, w Smyrně podstaupil, o němž ale obzwláštne před jinými pjsfeme, an i pohané wssudy o něm mluwj. Nebylťe toliho wýtečným hlasatelem slova Páně, ale také mezi mučedlníky wynikal, tať že si wssični žádaj, gemu w mučedlnictwj podobnými býti, protože ge poblé předpisu swatého Ewangeliu podstaupil. Stálým wytrwáním přemohl nespravedlivého wládate, dostal forunu nesmrtel-

nosti, žijte v radosti a slávě s Apoštoly a všemi spravedlivými, oslavujte Boha Otce, a velejte Pána našeho, jenž jest vládcem naším a pastýřem církve katolické po všem světě.

Žádali jste nás, abychom vám celý příběh s svatým Polikarpem dostatečně vypravili. My nyní jsme vám v hlavních okolnostech zprávu dali po bratru našem Marku. Maby jste teď dostatečné známosti o tom, zdělte se s listem tímto s bratry, jenž dále od nás jsou; také oni oslavovali Pána, kterýž tak volí mezi služebníky svými, a který nás osvěcuje svou milostí a darem svými uvéstí může do věčného království svého, strže gednorozeného Syna svého, Sežijte Krista, gemuž budiž chvála, čest, moc a velebnost na věky. Amen.

Pozdravujte všech svatých. Pozdravují vás, jenž u nás jsou; také Evaristus, kterýž toto psal, pozdravuje vás s celým domem svým.

Svatý Polikarpus umučen byl 23. února, a sice, gať již svrchu pověděno, roku po narození Páně 167. v hodinu druhou s poledne; a církvi slavní jeho památku 26. ledna.

IV.

Mučedníci Lyonští.

Lyon, velmi staré a již za nendávnějších časů proslulé město v poledním Francouzsku, jest i nyní velmi znamenitým, gsa prvním po Paříži, a máge 161,000 obywatelů. Swatá wjra Kristowa se tam velmi časně rozšířila, a hluboké kořeny zasadila. Však křesťané tam přenáramně těžkých protivenství od pohanů utrpěli.

Zvláště pak ge roku 177 za císaře Marka Aurelia nad jiné kruté pronásledování potkla, v němž gich velmi mnoho bylo umučeno.

Umučení těchto swatých služebníků Kristových popisuge sama církev Lyonská v listu, kterýže církvím v Asii zaslala, tímto způsobem:

„Těžkých a velkých protivenství, vzteklého zuření pohanů proti swatým, gaž i toho, co blahoslavení mučedníci trpěli, nelze nám ani vysloviti, tím méně zewrub wypsati. Nebotě satan, máge po vůli zuřiti proti nám, celau tžj moci své na nás wrazil, a dal nám hned na začátku napřed okusiti, co nás čeká; ničehož žagisté neopominul, čímby sluhv své v ukrutnosti proti služebníkům Božjim wycvičil a utwrdil. Nikde, ani w domjch, ani w láznjch, ani na sudistěch, ani na žádném giném mjestě nesměli se ořážati.

Však milost Boží bogowala za nás proti satanu, negen že slabších bratrj uchowala, nýbrž postawila také muže proti němu, filné a peroné

co slaupy, kterjžto wšedňu wzteřlořt geho na ſebe obrátiwšſe, mocni byli gj odolati. Ti ſtogjce wěrně w hromadě, trpěli wšedň potupy a řažbau muřu, a řádagjce ři, gen brzy přigjti ř Seřiřři, i to neyboleřněgřřj řa maličkořt pořládali, a tař řkutkem ořázali, ře wšedňa utrpenj tořoto řwěta nie negřau proti řáwě té, řteráž ſe řgewi na nář. Nenyřwě trpěli, a řice co neyřtatněgi, wřřeliře od luřy gim řiněné nátiřřny: hany, bitj, řamenowanj, řlaupenj, řalářowanj, řlowem wšedňo, řeho ſe gen wzteřem a řuřiworřj rořpálená řběr proti řidem, řteré řa řwě neřřátely pořládá, dopuřřiti můře. Potom ge teřwřa wědli na řaudně mjřřto, řde od tiřřcnjřka přěd wřchnorřj měřřřřau a přěde wřřřm řidem na řwau mjřřu tářáni byli; a řbnř řlořřili wřřnánj řwě, wřřabili ge, dořřubny leřřát neřřiřřel, wšedň do řaláře.

Řbnř přiřřel leřřát, byli pořřaweni přěd njm. Řn nařřládal ř nimi wěľmi uřřutně. Ředny wřřřaupil gedē ř bratiřj, gimēnem Wettius Apagathus, přětřřřage řářřau ř Bohu a ř bliřřnjmu, a tař řwateřho řiwota, ře ačřoliw gen mladjř gřa, řymálu řareřho Řachariářře řařřlauřřil, a rořnjcenřř duchem řádal, aby mu, nemohaućjmu tař neřřpřawědliwěho gednánj řněřřti, domoleno byřlo, řa bratiř mluwiti, a řgewně ořázati, ře ſe u nář nie beřřořžněho ani nemrawněho nenachářřj. Ale ořřlořřogjćj, řnagjce řo, ře gedē ře řnawenitěgřřřřř bratiř geřř, dali ſe do řřřřu proti němu; ředny leřřát, řám taře geho řádorřř neřřbě neřřa, tářal ři řo toľřko, řřaliby byl řřřřřancm. Řn ře řlařřiti

přiznal, že gest. Tedy ho dal ležat hned mezi ty postavení, genž za winné prohlášení byli, a nazval ho zástupcem křesťanů. Měltě zagisté sám pravého zástupce w sobě, Ducha swatého, kteréžto plnosti lásky poznati dáwal, an radostně pro obranu bratrj, swůg život nasadil. Nebotě byl pravým učedlnjkem Kristovým, z počtu těch, genž následugj Beránka, kamkoliv gde.

Od té doby olázal se rozdjil mezi těmi, kterj giž w menšjch případnostech neyswětěgšj gměno Sežjš wyznávali, a mezi takowými, kterj negsauce gestě připraveni a zkussení, mdlj byli podnišnauti bog takowj. Dnino se totiž hned hoto-
wými olázali, učiniti se wšj radostj srdce krásné wyznánj mučedlnjků. Z těchto gich ale asi deset odpadlo, k našj neywětšj bolesti a newyslowitelnému zármutku našemu, proto že se tjm radostná ochotnost těch o něco umenšila, kterj nebyli gestě gati, wšak přede u welikém nátisku tom při mučedlnjcich stáli, a od nich nepustili. My zagisté byli wšickni tehdaž u weliké aužkosti, ne že bychom se byli muš strachowali, ale že gsme se báli, aby některj gestě neodpadl. Byliť gsau každy den některj gati, kterj hodni byli nahraditi počet odpadlých, zwláště pak gimáni byli wšickni newybor-
něgšj w cirkwi, gegichžto pracj a přičiněnjm cirkwo obzwláště stála.

Zakléť gsau byli i pohansstj čeledjnomé našich gati a k saudu postaveni, poněwadž ležat přikázal, aby žádného mezi námi nebylo ussetreno. Zito, strachugjce se muš, které swaté mučedlnjky

trpěti widěti, a gsaue ďáblem ponaučáni a od
mogáků namoedeni, lhali o nás, že malé děti gíme,
swau wlastnj křem zprůugeme, a co giných ne-
prawostj wjce, kterýchž my ani gmenowati, ba na
které ani pomysliti se neopowazugeme, ano kterých
ani o giných libech wěřiti nemůžeme. Řdnyž se toto
mezi luzau rozneslo, wyřtíla se wzteklost gegj
proti nám, tať že i ti, genž ať potud, snad pro
swé přibuzné mezi námi, mjrněgssj byli, nynj wssj
nenáwistj rozpálenj proti nám žurili. Zuté se na-
plnilo, co Pán přebpowědětí ráčil, řka: Přigbe
čas, že řaždý, řdož nás žabige, domnjwati se bu-
de, žeby tjm Bohu flaužil. Protož trpěli nenyřwě-
tėgssj mučedlnjci muřy, kterýchž nikolim wyslowiti
nelze, an se domnjwal satan w penyse swé, že ž
nich něgaké bezbožné wzgnánj wymučj.

Nenywice pať žurili lid, ležát i mogáci proti
S a n k t o w i, jahnu ž Wienny, proti M a t u r o-
w i, kterýchž ačkolim nedáwno politěn gsa, přebc
statným byl bogownjkem pro prawdu; proti A t-
t a l o w i, kterýchž, rodem gsa ž Persanu, wždy flau-
pem a twrzj byl cjrřwe, a proti B l a n d i n ě,
na kterėž Kristuš ořázal, že práwě ti, genž se
swětu nepatrnými a powrženj hodbnými býti žda-
gi, od Boha nenyřssje počtění bhmagj, plni-
ti gsau lářřny té ř Bohu, kteráž nehlebj gen přetwá-
řenau ochotau se řřkwjti, ale mocj a řřutkem se
ořazuqe.

Blandina byla flůžebná děwěřřa, a welmi au-
tlėho řěla; protož gsme se wssični, a žwlářřřě řa-
ma panj gegj, kterážto tať w bogi byla pro praw-

du, velmi strachovali, že pro svou slabost v
statném vznání nesetrvá; ale právě tato Blan-
dina totiž síly a mocnosti Ducha oškála, že mu-
čitelové její, v trápení se střídající, a všemi
možnými způsoby od rána až do večera ji trá-
pivše, umdleni od své nepřetržité práce upustiti,
a s hanbou vznati musili, že již žádných muč-
vice nemají, kterých by ještě na ni zkusiti mo-
hli, a se užáli, která ještě v tak zcela rozebra-
ném a zprohobaném těle života státi může, ještě
by, dle domněny její, jedna každá z těch muč-
postáčovala, ji usmrtiti, a ona že již totiž a
tak velice přestála. Ale blahoslavená tato nabý-
vala ve vznání samém nové sírnatosti a nové
síly, a nejen se občerstvila, ale bylo jí, jako by
všechny bolesti byly zmizely, řekneme-li: Ó
šsem křesťanka; u nás se nic zlého nečiní.

Na Sankta obrátili také všichni gen vy-
šlené způsoby trápení, na jejížto krutost spolé-
hající nelidštější mučitelové, se domnívali, že vz-
nání ohavnosti nějaké z něho vymučí; ale až-
kolik klauzůr jeho ze svých míst vyměnil, a
celé tělo jeho plné ran a bolesti bylo, přede se
jim tak sírnatě odepřel, že žádného jiného slova
nepromluvil, než: Ó šsem křesťan. Teď ležat
a mučitelové jeho ještě více se na něho rozli-
tívše, řetazými železi na slabších těla ho pá-
lili; on ale, sá pálen, zůstal pevně a zrovna
státi, a setrval nepohnutý ve svém vznání. Sa-
mo tělo jeho oškávalo, co trpěl; neboť bylo
tak zedrané, tak šraunené a scvrkané, že ani po-

dobry lidště na něm nebylo. Bžaltě pať sám Kristus bolesti geho na sebe, činil na něm weliké di-
 von ě ořlavenj gména swého, a okázal, že nic
 hrozného není těm, kterjž magj lářtu Dtcovu, a
 bogugi pro čest Kristovu. Rdnž pať ho bezbož-
 nji po několika dnech znova tjmže zpřisobem mu-
 čiti počali, naděgje se, že ho tyto mučn gess-
 to mu na podebraných a zanjcených mjstech tjm wět-
 řši bolesti dělati budau, giřtě přemohau, ano že
 nebnde moci ani natahománj ruřau na řřipe-
 řněsti, aneb řdnž w mučách umře, což přy-
 chybiti nemůže, že se zagistě družj obřrařřiti da-
 gi; negen se že wřřeho toho nic nestalo, nřbrž tělo geho na-
 bylo proti wřřemu nadánj nové řřly, narownalo
 se, a mohauc opět wřřemi audy wladnauti, přis-
 řřlo zase w swau prwněgřři podobu, tať že mu
 toto druhé mučenj, žwlářřtnj milostj Kristowau,
 wřce ě uzdravenj, nežli ě trápenj řlauřřilo.

Mučena byla tať Biblias, řteráže byla pr-
 wé wjru Kristowu zapřela, a giřto řábel giř w
 moci swé mji se domnjwal. Řtnj pať gi, an se
 byla giř mrlau a bázlimau býti okázala, gess-
 tě ě tomu přiměřti řřtěl, aby swým řwědectwjm potwr-
 dila ohawnostj těch, ž řterých gřme byli obwřřo-
 wáni. Ale ona, gřauc mučami wězdegřřimi, řteré
 gi na mučn wěčné upamatowali, gaťo že řna pro-
 buřena, odepřela tomu, řřauc: Řterať by pať mo-
 hli ti malé děti giřti, gimž ani řrwe němé twářti
 pořřjwati není domoleno? (Řeboť tehďáž se řřesřa-
 nům řrwe, gaťoř i wřřeho, což bylo žaduffeno,

požímati zapovjďdalo.) Biblias wyznala teď Krista, a byla ostatnjm mučednjřům připogena.

Když swatj mučednjci swau stálostj srže milost Kristowu wšeděu krutost swých trapičů zahabili, zawřeli ge do nentmarwěgšřho a nenyohyždněgšřho žaláře, kdežto opět wšelikými způsoby trápeni byli. Wložili jim hlavu, ruce i nohy do kládn, a při tom jim tať nesmjrně nohy roztahowali, až mnozí z nich w přenáramných bolestech ducha wypustili. Jinj ale, ačkoliw se zdálo, žeby na žimě ostati nemohli, i řdyby se gakých kolim léků ku pomoci gegich užjwalo, byli tať od Boha posilňowáni, že wšeděa mučy weselau myslj snášeli, a tať i druhých bratrj geště porozbuzowali a těšili.

Swatý Pothinus, biskup Lyonšř, ačkoliw přeš 90 let stár, a dle těla tať slabý, že sotwa dýchá, hořel žádostj wydati swědectwj pro Krista smrtj swau. Wylatě w geho wěkem a nemocj giž zcela wšileném těle dusse mocna, připrawiti ořlawu Kristu. Žádost geho se mu naplnila. Wogáci ho wlékli k saudu, an s nim šla sama wrchnost městřá, a weliký zástup lidu díwoce křtěncjho a ho tať hanjcjho, gakoby sám Kristus byl. Když pať před saudem wesele a w duchu silným se cjtě, dobré swědectwj wydal, otázal se ho ležďát, řdoby byl Bohem křestianů. Dozwjš se, řekl genu, budešli toho hoden. Tu se hned rozljčená luza na něho shlukla: nenbližřj ho tlaukli pěstěmi a nohama kopali, nic neshetřjce ctihodného wěku geho; wzďáleněgšřj pať házeli na něho, co jim do ruřau přišřlo, wšični se domnjwagjce, žeby se pře-

těžkého hříchu dočinili, řekly ho, co jen možná, netrhali; neboť sáui myslili tím pomstiti hanu, učiněnou bohům svým. Potom ho, an sotwa gestě dýchal, wewlékli do žaláře, kdežto po dvou dnech skončil.

Tehdáž se podivným způsobem okázala wssudn .mládnaučj spravedlnost Boží. Si totiž, kteří strachem Krista Jezisse zapřeli a křesťanům utrhalí, byli přede do žaláře wřazeni, a musili totéž, co křesťané trpěti, wssak s tím rozdílem, že křesťané pro Boha a s dobrým svědomím trpěli, oni ale co nespřechetníci nebo wražedníci trápení byli, a dwognasobné mučy snášeti musili. Křesťanům polehčowala bolestí milost dobrého wznání, naděje příljbené blaženosti nebeské, láska ku Kristu Jezissi, a Duch Boha Otce, druhé ale trápilo svědomí, že Krista zapřeli. A také w žewnitřnosti obogidy rozdíl widěti bylo. Křesťané, bywše wedeni, kráčeli s weselau, milostí Páně jako ozářenau twátj; okown ge ozdowowaly, jako zlaté řetězi newěstu, a ljbá wůně Kristowa wanula z nich, tak že se mnozí domníwali, že se wonnými mastmi pomazali. Druzí ale, přiznawše se, ačkolim křiwě, žeby byli mezi křesťany člowěčj maso gjdajce, lidi zabijeli, šli s šlopcnými očima, celj bjdnj, utrápenj a hanbau šljčenj. Nadto nade wšedlo si z nich luza jakožto z bogáčnjků posměch činila. Neboť sáui se sami z bázně za wražedníky wydali, odřekše se cti plného, slawného a spasitelného gměna křesťanů. A tento rozdílný pohled posílil také ostatních

bratři a sestry, tak že napotom msiční, kteříž kolim gati byli, bez rozpačů křesťany se býti myznávali, a ani pomyslením na zapření ďáblu nepomohli.

Napotom byla gedněm ta, giným giná smrt usauzena; a takž gsau se msiční pod menci, z rozličných květů umytými, k nebeskému Stci odebrali. Neboť bylo zaslusné, aby statní bogomniji tito, gešto mnohonásobný bog přestáli, a slavně swjtěžili, také slavným měncem nejmrtelnosti byli obdařeni. Maturus a Sanctus, Blandina a Attalus byli do amfiteatru k roztrhání lžtau zwěťj odwezeni, pohanské necitelnosti za diwadlo, kterěz se za přičinou nassich, w určitý k potýkání se s diwotými zwjraty den, schwalně byla učinilo. Matura a Sancta tu opět znova mučili, gaťoby gešto ničeho byli netrpěli; aneb raději podobni zápasníkům, kteří při wěrečných hrách giž mnoho soků byli přemohli, a nyní o zjstání samého mence bogugi, byli bičováni, lžtau zwěťj po zemi wláčení, slowem, mšecko trpěli, co gen ukrutného okolostogjci wzteklá zběr diwým Trifem pro swau podjmanau žádala; posléz ge posadili na rozpálené železné stolice, až se audowé gegich sešfkwarili. A přede z nich ukrutnjci žádného giného slowa wymučiti nemohli, krom opětowaného, od Sancta giž učiněného wyznání: Gá gsem křesťan. Konečně, když se w nich gešto žiwot okazowal, hrdla jim podřezali.

Blandinu přimázali k sloupu, a pufili na ni diwotá zwjrata. Wyobrazugjc tu rozpiatýma

rukama svého Byskupitele, a modlíc se z plnosti
dusse, posílomala měřicích v živém přesvědčení,
že každý, kdož pro čest Kristovu trpí, také au-
časten bude slávy Krista, Boha živého. Když
pak se jí žádné zvěře dotknouti nechtělo, odvá-
žali ji opět od slauzu, a vsadivše ji zase do
žaláře, k novému zápasu ji uchováli.

Nyní žádal lid divokým křikem Attala, kte-
rýžto co muž myšlečný dobře znám byl. Sšel
srdnatě do boje, pomědom sobě gsa svého dobrého,
byltě, v pravém obcování křesťanském do-
bře upewněný, vždy svědkem pravdy mezi námi.
Když ho po amfiteatru modili, nosíce tabulku
před ním s nápisem: Tento gest Attalus, křesťan;
dozvěděl se ležát, žeby byl měšťanem římským;
tedy ho poručil k ostatním vězňům do žaláře od-
vesti. Sed dal zprávu císaři o všeck, kterj ge-
stě zavěznění byli, ničeho nečině s nimi, dořadiv
by odpověd nepřisla.

Tento čas vsať nebyl bez prospěchu. Nyn-
wenš milosrdný Bůh ho obrátil k spasení těch,
kterj, strachugíce se mu, byli prvě Krista Sež-
šle zapřeli. Nyní pak příklad smatých vyzna-
mačů, gegich vážné a lásky plné napomínání,
gaťož i mocná mohlíba gegich, to vše působilo
blahodatně na tyto již duchovně mrtvé, a vzbu-
dilo ge k novému životu.

Odpověd od císaře přisla. Sau se příka-
zovalo, aby ti, genžby ve svém vyznání utr-
wali, na hrdle potrestáni, kterjby ale zapřeli, na
svobodu propuštěni byli. Poněwadž se pak prá-

we slawné meřegné hry počínaly, ku kterým se weliké množství diváků ze všech zemí a národů w Lyoně scházjwalo, rozkázal legát mučedlníky, aby lidu podjmanau učinil, k saudu přiměstí, a poznowu se gich tážal; řdyž však opět radošně swau wjru wyznali, dal ty, kteří byli řjmstými měšťany, mečem odprawiti, druhé pak pro lžtan zwět uchowati.

Kterí byli prwe Krista Ježíše zapřeli, byli zwláště wyslechnáni, w té naděgi, že opět zaprau, a tudy budau moci hned propuštěni býti. Oni ale wyznali nynj směle, že křesťané gsau, a byli k ostatnjm mučedlníkům připogeni, kromě toliho některých, kteří byli giž dříve swým nepravým obcowánjím wjru Kristowu zlehčili. Druzí nawrátivše se w materšlé lůno cirkwe, a naprawivše mučedlničkau smrti prwněgsí poklesnutí swé, do života wěčného se odebrali.

Giž po mnohá léta bydlel w Lyonu gistý lékař, redem z Frygie, gménem Alexandr. Geho srdce plápolalo lástkau k Bohu i k lidem; protož hlásal neohroženě slowo života, milostmi ducha podoben gsa apostolům, a dobře znám wšemu obywatelstwu. S poslawil se, řdyž ti, genž dříve odpadli, nynj ale milostí Boží opět k wjře se nawrátili, přeb legáta přivedeni byli, we-
dlé samé saudné stolice, a dáwage gim wšem znamenj, k statnému wyznánj gich nabjzel. Hor-
liwost pro čest Boží, a lastawá péče o spasenj bližnjch wywikala z každého pohledu a z každého hnutí gehu, tať že storo sám wšedny cirkwi ži-

stal. Zástupové pak, těžce nesauce, že teď ruffi-
áni, genž byli dřívě vojru zapřeli, gi opět srdna-
tě vyznávajj, dali se do třifu proti Alexandro-
vi, gačožto půwodci ruffeho toho. Tedy se ho
otázal ležát, kdobn byl. Křesťan gsem, odpowě-
děl Alexandr. A rozhněwaný ležát ho odsaudil,
aby byl dimokau žvěřj roztrhán. Hned druhého
dne ho přivedli i s Attalem do amfiteatru, kdež-
to oba ruffelichými, gen wnmyslenými způsobn
mučeni byli. Alexandr ani nezamýdnychl, ani si
neposteskl, nýbrž sám w sobě, aneb raděgi w Bo-
hu celau duffj gačo pohřženný, zdál se wšffe bý-
ti ruffeho, co lidšlá ukrutnost s njm činila. At-
talus pak, byw opět na čerawau stolici železnau
posazen, kdobž se tělo geho giž štrwarilo, prawil
k lidu: Widjte, toto gest lidj šjirati; my ale ani
lidj negjme, ani nic giného zlého nečinjme. Byw
tázán na gméno Božj, odpowěděl: Bůh nemá
gména, gačo lidé. Napotom byli oba mečem
usmrčeni.

Mučenj a usmrčowanj swatých wyznawačů
Křistowých trwalo po několik dnj. Blandinu
pak a Pontika, patnáctiletého pacholjka, při-
váděli každodenně do amfiteatru, aby se na mu-
čn druhých díwali, a sobě gináče umyslili; po-
tom ge wobili před mobn, aby we gménu gegich
přisáhali. Wšak kdobž w předsowzetj swém stálj
šetrwali, rozpálila se žurimost lidu tať welice proti
nim, že ani mladého wěku Pontikowa, ani autlé-
ho pohlawj Blandiny neschťjce, wšsemi gen mož-
nými způsobn ge mučili, wobjce ge mezi tjm wždn

žase před modly, ždaliby přisáhati nechťeli. Dni se rošsal nikolimo přemoci nedali. Pontikuš, pošilňován gsa slown Blandinými, trpěl statně, až w mušách ducha wypustil. Blandina pať, poslednj ze wšsedy, podobna gsauc dobré matce, kterážto své syny k statnému bogi rozněcomawossi, wjtěže ku Pánu před sebau odeslala, pospjchala nyn sama tauž trapnau cestau wesele a s plesáním wštjic swému choti nebeskému. Bylatě bičowána, a na rozpálené stolici železné mučena. Co wšsal řdnž statně přestála, zaobalimosse gi do sji, dimokému býku gi předhobili, kterýžto na rohy gi popadam, po dimadle nj házel. Dna ale, pošilugjc se modlitbau a naděgi budaucj odplaty, na wšsedo nic nedbala. Konečně gi mečem ušmrtili. Sami pať pohané se užásli a wyznáwali, že niťby žádná žena tolik a takových muť nepřetrpěla.

Wšsal ani tym se neukogila gešstě wztěklá ušrutnost pohanů, ano gešstě wjce se gať lid, tať i ležát na služebnjky Kristown rozljtili, tať že se splnilo, co Pismo dj: Bezbožný bhwá gešstě bezbožněgšj, sprawedliwý gešstě sprawedliwěgšj. Ušrutnjci žurili gešstě i proti zemřelým. Žela těch, kterj w žaláři stonali, předhobili psům, hlijdagjce gich dnem i nocj, aby gich křesťané obněsli nemohli. Co wšsal z těl ostatnjch swatých mučednjků ani žwěr nesežrala, ani oheň neztráwil, rozkausané, napolo spálené audy, štaté hlawn i s těly gegich, složimosse na hromady a wystawimosse na odow, dali šfest dnj wogaťům ostijhati. Některj ššlebili žuby i na tato giž mrtwá kta, ho-

Toliť trpěli swatj mučedlnjci, a přede byli
 při tom nad mjru pořojn. Hleděliť gšau Kři-
 stu Sežjssi we wšem podobni býti. Neboť ačko-
 lio byli na nejwyššj stupeň důstognosti křesťan-
 ťsté powyššeni, a netoliťo gednau nebo podruhé,
 ale mnohokráté mučeni, ljté žwěři wydáváni, w
 žaláťjch tenráni, a gžwň, rány a spáleniny na
 celém těle swém nosili; přede ani se sami za mu-
 čedlnjky nepowažowali, ani od nás tať nechtěli
 nazwáni býti; nýbrž, gestliže ge někdo z nassich
 we psanj aneb w přátelstěm rozmlawánj mučedl-
 njky nazýwal, přjssně ho z toho kárali, w paměti
 magice, že člowěk, dokawad poslednjho boge ne-
 přestál, niťby gestě bezpečen nenj. Gméno to při-
 kládali toliťo Kristu Sežjssi, genž wěrným a pra-
 wým gest swědkem, prworozeným mezi mrtwými,
 a půwodcem žiwota, kterýž z Boha gest. Takěť
 gšau wzpomjnali odebrawšich se giž na wěčnost
 mučedlnjků, tžagjce: Žiť gšau giž mučedlnjci, kte-
 rých Kristus u wyznávánj k sobě powolati, a gim
 smrtj gegich swau milost gaťo pečetj osvědčiti rá-
 čil; my ale gsme gen sprostj a chatrnj wyzna-
 wači. S pláčem napomjnali a profili bratřj, by
 gim wraucjmi modlitbami milost dokonánj wypro-
 fili. W skutku ale okázowali štatnost mučedlnjků
 smělostj, kterau pohanům odpowjebali; wúbec ge-
 gich nepřekonáná trpěliwost a gegich neohroženost
 byly patrnyimi swědky gegich usflechtileho ducha.
 Wlni bázně Božj, nepřigjmali od bratřj gména
 mučedlnjků, ale pořojili se pod mocnau rukau Páně,
 kterážto gich nynj tať welmi byla powyššila.

Mimo to každého vymlaumali, žádného nevinili, ale i za ty, od kterých tak krutě mučení byli, vraucně se modlili, gačo někdy Štěpán, první mučedlník: Pane, nepokládey gim toho za hřích! Když se Štěpán za své vražedlníky tak modlil, gačtě se musil za bratřj modliti!

Gegich modlitba pocházela z upřímné a nepřetvářené lásky, a gegich nepřekněgšj zápas proti dáblu byl ten, že ty, které giž pohltiti myšlil, z chřtánu geho vydrali. Neboť nebyli tvorby ku kleslým, ani se nemynáššeli nad ně, nýbrž gim udělowali z plnosti darů, kterými oplýwali, a pečugjce o ně mateřskou láskou, mnoho šzi za ně na modlitbách před Bohem wylili. Profili za život, a Bůh gim ho dal, a oni ho zděliwše bratřjm, šli, w každém ohledu, co wjtěžowé k Bohu. A poněwadž milowali pokoj, a nás též wždy k pokogi napomínali, odebrali se sami w pokogi k Bohu, nepožůstawiwše po sobě ani materi cirkwi gačě žalosti ani bratřjm roztržků a pštek, ale wšsem radost a pokoj, gednotu a lásku.

V.

Umučenj sw. Cipodia a Alexandra.

Když se bylo vražděnj křesťanů w městě Eyonu giž skončilo, a pohané se domnjwali, že gméno Aristowo auplně giž z města toho gest wylazeno; byli gestě dwa mládenci, Cipodius a

Alexandr, u ležáta co křesťané udáni. Legát, dychtiv gsa, vyhladiti poslednj gešťe žbytky té wjry, gjšto tať welice nenáwiděl, rychle rozkládal, aby ge co nenbedlIWěgi h'edali.

Epipodius byl rodem z téhož města Eyonu, Alexandr pak pocházel z Řecka. Giž co žáci srdečně se wespoleť žamilowali, a čím staršij byli, tjm wjce rostla obapolná gegich lástka; oba činili weliké prospěchy w uměnj, a bywše od wýbor-
ných rodičů swých křesťansty wýchománi, wespoleť se i žiwotu, křesťana hodnému, wzbuzowali a roz-
něcowali. Swau střízlivostj, střídmostj, čistotau, wěrmostj a aučinnau-
lástkau i bližnjmu tať se Bohu ljbau obětj učinili, že gim fortuna mučedlničá, kte-
ré se gim potom dostalo, gen i doplněnj gegich zásluh slaužila. Wnliť gsau teď práwě w wěpě-
něgšjim kwětu wěku swěho. Wsauce poslussni ra-
dy Kristowy, odesšli w čas krutého protiwenstwj z Eyonu do gakehoš městečka, kdejto se u gedné nábožné wdowj křesťanstě negatý čas ukryli. Wšak brzy ge žde nenáwist pohanská wysljbila. Wnli gati, a do žaláře wsazeni.

Po třech dnech, swázawše gim do žadu ruce, wedli ge před krwežijncjho soudce, kterýžto se gich u přítomnosti welikého zástupu rozmoztehlených pohanů na gegich gméno a staw tážal. Udali mu gméno swé, a žgeroně wznali, že křesťané gsau. Tu se rozgitrj hned soudce, tu pozdmihne wšlecken zástup diwěho křiku, a wšlečka žutimost tjtj se na newinné tyto. Soudce gim hrozj a chrlj wztekllost swau, násilně křiče: Sedy i nynj se gešťe

sporugete, ctíti bohý nesmrtelné? S nýnj slape-
te noháma rozkazý císarsté, a urážíte gednjm zlo-
činem císaře i bohý? Co gest ze wšech těch muš,
kterých gsme giž užjwali? co z krjžů a mečů? co
z ljté žméri? co z ohnivých klesstj? co ze wšeho,
až přes meze žiwota prodlauženého trápenj? Wn-
hlazeni gsau ti lidé, ani hrobu nestáwá po nich;
a předs trwá gestté pamét Kristowa! S, wy zlo-
čincowé, kterať se můžete gestté opowážiti, setrwati
w této zapowězené wjře? Dostati se wám má
zaslauženého trestu za tuto opowážliwost wasi.

Obáwage se pať saudce, žebý Alexandr, ga-
ložto starší, swého mladšího přjtele slowný i přj-
kladý k setrwalošti wzburowal, dal ho odwésti, a
mluwil k Epipodowi lichotnými slowný, kka: Wi-
djm, žeš gestté mladý; nebylčby dobře, kdy-
bys we zlém aumyslu swém setrwage, zahynul.
Wy ctjme nesmrtelné bohý, kterážto wšični ná-
rodowé i poswarńj mocnárowé nassí ctěgi. Wy
ge ctjme weselostmi, hodománjm, zpěwem, hrau,
gjbem a rozmarńými žertý; wy ale ctjte člowě-
ka uktřjowaného, genuž se neljbj, kterj se w
těchto wěcedy kochagi; který zawrhuge weselost, a
gen w postu žaljbenj má, ano který zamjta těles-
né radosti, a w trudné zdrželimošti si oblbuge.
A co může tať dobrého komu učiniti ten, kterýž
se sám proti aukladům neybjdnegsšjch lidj ochrá-
niti nemohl? Sje, to wšedčo ti proto na mysl
uwozugi, abys wňhost dal oué přjtrosti, a w mla-
dém wěku swém s weseljm a rozkossj blaženosti
žiwota tohoto požjwal.

Blahoslavený Epipodius odpowěděl: Milost Kristowa a swatě wjry geho nenj tať mblá we mně, aby twá přetwáčená autrpnost můg aumysl zwrátiti mohla. Neboť takowá autrpnost gest ukrutnost, a býti žiwu s wámi, gest umřiti na wěky; býti ale od wás usmrcenu, sláwau gest. Ty wssať nerojě, že Pán náš, Kristus Ježjě, gehož ty ukřižowaným člowěkem nazýwáš, opět z mrtwých wstal, a gsa newynslowitelným tagemstwjem Bohem i člowěkem spolu, swým sluhám nesmrtelnost chystá, a ge do králowstwj nebeského uwádj. Wssať abych gen sprostě s tebau mluwil, poněwadž wysokého nechápáš, žagisté tať žaslepen negsi, abys neměděl, že člowěk má tělo a dusi. Dusse gest pánem, tělo pať držíme w služebnosti gegj. Wasse ohawnosti, kterými swé bohy uctjwáte, dělaji rozkoš toliko audům těla, ale dusi usmrcugj. A co gest to za žiwot, pii němž lepšj částka člowěka, totiž dusse, štodu trpj? Wn bogugeme proti tělu w prospěch dusse, pro dusi opjráme se neprawostem; wassim ale bohem gest břícho, a řdnž se do syta nacpete, gest wám smrt, práwě gažo té němé twáti, toliko šlončenjm weždegšjho žiwota. Wn ale, bywssse od wás tržněni a usmrceni, opaustjme toliko časnost tuto, a wcházjme do žiwota wěčného.

Saudce, byw tauto odpowědj gednať obdiwenjm pogat, gednať hněwem rozpálen, přikázal swatého mučedlnjka pěstmi na ústa bjti. On ale, bolešj gen gestě wjce posilněný, prawil krwácejcjmí ústy: Gá wyznáwám, že Kristus s Dtcem a Duchem swatým geden Bůh gest; protožť slu-

ſij, abyſch duſſi ſwau gemu dal, genž geſt Stwo-
ritelem a Wykupitelem mým. Neboť tu ſe mi
žiwot neodegme, ale toliſo w lepſſij ſe přeměnj.
Takět nic na tom nezáleží, gaſkým způſobem ſe
toto křehké tělo rozdělj, gen kdynž duſſe, gſauc u-
wedena do nebe, k ſwému Stwořiteli ſe nawrátj."
Zo kdynž nepohnutau myſlj blažený Epipodiuſ po-
wěděl, poručil ho ſaudce k mučidlu přiwázati, a
tělo geho železnými drápy rozedrati. Záſtupowé
pať ſe dali do ſtraſſného křiku, žádagjce, by gim
wondán byl, aby ho buď uſamenowali, aneb we
ſwé wztekloſti na kuſy roztrhali. Takť ſe žur-
moſti gegich ſaudcowa uſtratnoſt geſtě zdlauhawá
býti zdála. Saudce pať, odawage ſe, aby náſi-
lj neučinili, rozkázal k upokoženj ode wſſad ſe naň
hrnaučjho lidu, ſw. Epipodia wen wymeſti a
rychle ſjtj. Takť to Bůh zřjdl, že ſe křutau
netrpěliwoſtj rozgittenných záſtupů geho mučedni-
ctwój tjm rychlegi dokonalo, aby wjtěžjceho nade
wſſjm utrpenjm mládence obplatitel - Křiſtuſ, kte-
rňž weleben budiž na wěky, dříme k ſobě přigal.

Čtětjho dne po uſmrcenj blahoſlaweného
Epipodia přiřázal ležát Alexandra ze žaláte při-
weſti, aby netoliſo ſwůg hněw w geho mučách
ochladil, ale také wztekloſt žurimého lidu upoko-
gil. Wſſať ſe geſtě pokuſil, ho přemlawati,
řka: Geſtě to na tobě záleží, abyſ osudu ſwých
předchůdcj uſſel; poraž, co z toho máš. Pro-
náſledowatiť gſme woznawače Křiſtowny tať, že
ſtoro myſljm, žeſ ty ſám gebiný z nich geſtě po-
zůſtal. Neboť, kromě množſtwj uſmrcenných, ja-

ynul také společně své posetilošti; protož se ozmysli, a vlož kadidlo na uhlí k počtě bohům nesmrtelným.

Defugi Bohu, řekl blažený Alexandr, žeám, př. pomínage přetřpené mužn swatých mudlníků a slavné vítězství gegich, mne gegich příkladem v bázni Boží posilňuješ. Uneb se domníváš, žeš usmrtil duše ty, které gšl od těla oddělil? Dny vládnau nebem, an mučitelé gegich ahynuli. Ty welice blaubješ. Wjra Kristowa nemůže vyhlazena býti; neboť gest tak od samého Boha upravená, že se živými lidmi uchová, i gegich smrti gessťe wíce se rozšířj. Bůh náš jest Pánem nebes i země, nebotě ge učinil, a také peklem vládně; a duše, o kterých se domníváte, že gšl ge zabili, wessly do království nebeského, wás ale i s bohy wassimi peklo přigme. A poněwadž t.č. wjm, že milovaný bratr můg v uchované radosti bydlj, tjm. bezpečněgi kráčí m cestau nábožnosti. Křesťanem gsem, byl gsem gjm zdůvěřj, a Bůh dá, že gjm ke cti geho také dále budu. Ty pak muč tělo mé, kterážto, gafo wssedlo pozemské, smrti gest podrobena; wšak duši mau uchová a přigme ten, genž mi gi dáti račil.

Soudce gsa hanbau i hněvem gafo bez sebe, přikázal swatého Alexandra třemi holomky, genž se při tom střidati musili, ukrutně mršlati; on ale si při wšech mukách těch ani nepostěžl, wbrž wžíwal gen ustaročeně Boha za pomoc. A dny se welmi dlouho trmagjcjm bitjm střidagjcjm k pořád holomků přemoci nedal, tágal se ho le-

gát, zdali gessťe na swém wyznánj stogj. gemuž on neohroženě a důstogně odpowěděl, že bohové pohanů ďablowé gsau, a že ho wsemohaucj, nemiditelný a wěčný Bůh w geho předsowzetj chrániti bude.

Tedy řekl soudce: Křesťané se posetile domnjowagj, gakoby přetrpenjm wěřsich trestů sláwnj došli, a nad swými protivnjky swjtěžili; protož se muji s nimi rychle konec učiniti. Poněwadžby tedy nebylo dobře, gich w gegich twrdossjgnosti gessťe poslauchati nebo ge widěti, budiž Alexandr na křjž přibit, a tu, gakož zastaužil, ať wydychne dussi swau. Po wyřknutj tohoto ortele uchopili křutj holomci blaženého Alexandra, a přibili ho s rozpiatýma rukama a nohama na znamenj nasseho ipasenj. Wyřať trápenj blahoslaveného mučednjka netrvalo gjž dlaho, nebotě tělo geho bylo mřšťánjm tať rozedráno, že maso še žeber dolů wšelo, wnitřnosti se okazowaly, a gako tagemstwj dusse geho oděryto bylo. Neboť žiw gsa zcela w Kristu, a gjž celý zemblenný, poslednj sílau gessťe k němu wolage, wypustil auplně wysšlený blaženau dussi swau.

Dba tito wěrnj a swatj přátelé a společnjci byli napotom saukromně od křesťanů w gednom hrobě pochowáni.

Gegich umučenj padá na roť po narozenj Páně 178.

VI.

Mučedníctvoj sv. Perpetuy a Felicity.

Pronásledovánj křesťanů, které za císaře Septimia Severa porostalo, a asi od roku 202. až do roku 211. trvalo, bylo gedno a těch nenukrutnějších. We všech zemích římského císařstvoj tekla krev křesťanů. Tertulian wypravuje, že gich mnoho bylo ukřižováno, mnoho k plaupům přivázaných železnými drápy po celém těle rozedráno, mnoho sijnáno, mnoho lžtau žvěřj roztrháno, mnoho upáleno, mnoho že vlasti své na ostrorov mořské vyhnáno. Meydřjwe vzalo trýznění toto křesťanů počátek svůj v Africe, a také tam nejdéle trvalo.

Mezi mučedníky, v Africe usmrcenými, vynamenali starj spisovatelé zvlášť dvě ženy, Perpetuu a Felicitu, gegichžto umučení nad jiné gest pohnutelné. Svatoj Augustin mluví o nich s velikau uctivostí a s svatou radostí. Církev ge gmenuge v každé mši swaté; každý den vzhůvá u oltáře Boha, aby nás v společnost swatých těchto služebnic svých přiganti ráčil.

Perpetua byla itamu urozeného, asi dwanecjtma let stará, a poctivě promdaná. Dtec i matka byli gešťe na živě; měla dva bratry a sňatka při prsu. Geden z bratrů gegich byl katechumenem, t. g. dal se právě ve wjte křesťanstvě vyučowati, aby napotom křest swatý přigal. Dtec

pať byl pohan. Felicitas byla slavu slázebného, také gessťe mladá, tádně promdaná a sedm měsíců giž obtjžná. Žádná z nich nebyla gessťe pokřtěna, nýbrž učice se mjře křesťanské, k přigetj litu sw. se připrawowaly.

Dě byly pro zméno Kristowo gessťe s třemi katechumeny, Remo kátem, Saturninem a Sekundulem gaty. Potom se k nim dobromolně gessťe přidal Satur. Perpetua sama sepsala své i ostatnjch společnjků trápenj až do dne před swým a gegich umučenjm; protož gi samu nehwjce mluwiti a žerorub wyprawowati ušlyssjme. Wjše pať takto:

Djme než gíme do žaláře odwedeni byli, wynaložil otec můg wšecčo na to, aby mne k zapřenj wjry přimowl; brzy prošil, brzy hrozil. Gá ale gsem mu prawila, že gačo každá wěc gináče se gmenowati nemůže, nežli čjm gest, k. p. džbán džbá-nem, tak že také gá o sobě gináče řjci nemohu, než že gsem křesťanka. Nad těmi slowy se můg otec tak rozgjtřil, že se wrhl na mne, aby mi oči wyštrábal; wšak mne toliko ubil, a odesel přemožený s bábelským swým přemlauwánjm. Nynj nepřisel několiť dnj ke mně; w tom čase gsem si oddychla, a posilniwši se, Bohu gsem děkowala. Mezi tjm gíme byli pokřtěni. Mně ale wnukl duch Páně, abych od této doby za nic giného Boha neprosila, nežli za trpělimost a stálost w tělesných mučách.

Po několiť dnech náš strčili do žaláře. Gá gsem se welice zděsila nade tmau, gačéž gsem gessťe nikdy byla neofusila. Ach, hrozný to byl den,

hrozně a náramně horlo; neboť gsau náš wogác plný žalář nacpali, a mne gessťe nad to nade wšse cto trápila starost o dítko mé. Požehnanej wšsa jahnowé, Tercius a Pomponius, kterj nám posluhowali, wymohli nám toho penězi, že gsme na několiť hodin na jiné wězně místo byli puštěni fdebnychom sobě trochu oddychli. Wšssebše tedj ž žaláře, trochu gsme se zotawili. Nynj pečowa každj o sebe; gá gsem přiágela dítko swé, kterjž hladem umdlěwalo. Strachem trnau o ně promluwila gsem s matkau swau, a těšjc bratra poručila gsem mu nemluwňátko. Mnohoť gsem trpěla, widauc, že oni lástau ke mně se trápj. W takowých aukostech stráwila gsem mnoho dnj. Wšsat gsem se osmělila, dítko swé w žaláři u sebe podržeti. Leď mi bylo hned lehčegi, wšsecka těžkost se mne spadla, aukost o dítko mne netrápila wšce, a žalář ždál mi se býti palácem, tať že gsem tu raděgi než fde ginde býti chtěla.

Bratr můg prawil ke mně: Sestro, tys gi u weliké milosti; zagistě bys toho na Bohu wyprošiti mohla, aby ti žgewiti ráčil, ždali umučeni čili propuštěni budete. A gá, wědauc, že mluwiti budu s Bohem, od něhož gsem giž tolik dobrodinj nabyla, sljbila gsem mu to wěrně, čkauc: Zegtra ti to oznámjm. Ž modlila gsem se, a Bůh mi dal toto widěnj: Widěla gsem zlatý přemysloň řebřjř, kterňž až do nebe dosáhal, a tať aukň byl, že gergeben gedinň po něm wšstupowati mohl. Po stranách řebřjřu toho bylo plno mečů, kopj, kotwic, haků a giných ostrých nástrogů wšseho druhu, tať

že fbofolim nerossijmarwě a nehledě wzghůru po řebřjku vstupowal, těmi nástrogi rozedrán byl, a tělo geho na nich wiseti zůstalo. Pod řebřjkem pal ležel drať ohromné velikosti, dorážel na ty, genž vstupowali, a lekal ge. Nenyprwě že rossedch widěla gsem vstupowati Satura, kterhžto se sám dobrowolně pozděgi k nám přitowaryssil, nebyw přítomen, řdnyž náš gali. Wstaupim až na wrch řebřjku, obrátil je ke mně, řka: Perpetua, gá tě očeklawám; wstať wiž, aby tě drať neussřknul. A gá gsem odpowěděla: Ne, nic mně neussřodj we gměnu Pána Sežisse Krista. Drať gatřby se mne bál, pozdwihl zpowlomna hlavu swě, a gá, wstupujic na prwnj stupeň, slápla gsem na hlavu geho. Wstaupiwssi pať nahoru widěla gsem nesmírně velikau zahradu; w prostřed zahrady seděl muž postawy veliké, mage wlasny bjlé, gako snjh, a oblečen gsa w rauchy pastýřské, bogil owce; wůkol něho pať stálo mnoho tisíc bjlé oblečených. S pozdwihl hlavu swě, pohledl na mne, a řekl: Wjtám tě. dcero! Gmenowal mne gménem mým, a dal mi do úst trochu šřtěného mléka, kteréhož nadgil; gá přigawssi ge rukama sepiatýma, požila gsem ho, a wssicni, genž wůkol stáli, řekli: Amen! A procjtiwssi k hlasu slowa tohoto, měla gsem slabost w ústech, gakež wyprawěditi nemohu. A to wssedcho gsem hned bratru swému wyprawila, a poznali gsme, že umučeni budeme; teď gsme začali wyhost dawat wssj naděgi swěta tohoto.

Po několika dnech roznesla se powěst, že budeme wysřencháni. Wůg otec přissel celý horem

ztrávený z města ke mně, aby mne k zapření na-
klonil. Dcero! pravil, ustrň se nad šedinami
mými; ustrň se nad otcem svým, pakli hoden
jsm, od tebe otcem nazván býti. Šle, těmato
rukama jssem tebe do tohoto květu stárj tvého do-
chová, nade vslech bratry své jssem tebe neprv-
ce miloval; ó, nemydáven mne teď lidem v po-
haněnj. Rozpomeň se na svou matku, na své
bratry, a na tetu svou; rozpomeň se na dítě své,
kteréžto po tobě nebude moci živo býti. Odlož
vrdossignost svou, abys nás vslech nezahubila.
Žádnýť z nás nebude moci ani směle promluvit,
jestliže tebe něco potká. Zať mluvil otec můj,
plný otcovské láskavosti, líbal mně ruce, padl k
nohám mým, a nazýval mne, v slzách se roz-
pláčkav, ne dcerou, ale kochankou. Boleloť mne
velice pro šediny otce mého, že on sám jediný z
celého mého rodu z umučení mého radovati se ne-
bude; i těšila jsem se, kauce: Na lesseni se sta-
je, co se Bohu líbí, bude; neboť nejsme v moci
své, ale v moci Boží. Z odšel smutný ode mne.

Druhého dne, právě když jsme obědvati, u-
hopili nás náhle, a vlekli nás na místo saubné,
kde bychom byli vyslechnáni. Pověst o tom hned se
v nejbližších ulicích rozněla, a zběh lidu byl ne-
mýrný. Vstaupili jsme na lesseni. Druzj, byva-
je tážani, rossičeni vznali vojru svou. Mynj
stíšlo na mne; tu přistaupil otec můj, nesa sy-
náčka mého, stáhl mne o stupeň dolů, a s plá-
čem pravil: Slitug se nad dítětem svým. Také
pilarian, pokladnj, kterýž tehdaž na místě zemře-

lého prokonsula Timiniana, nad životem a smrtí saubil, pravil ke mně: Ušetř šedin otce svého; ušetř dětinštvj pacholškova! Zbětug na štěstí cjsakomo. Já jsem odpověděla: Toho neučiním. Teď se tážal Hilarian: Ši křesťanka? Křesťanka jsem, byla má odpověď. Poněwadž mne pať mŭg otec s lešenj stáhnauti se snažil, přitágal ho Hilarian strhnauti dolů, a tu ho udeřil holj. To mne bolelo, gačo řdyby mne samu byli udeřili; taktě mi lito bylo strasti plného věku geho.

Nynj vynesl Hilarian ortel nad námi všemi, odsaudiv nás, abyhom litaž žvěrj byli roztrháni. Šestaupiwšše teď wšicčni wesele s lešenj, šli jsme opět do žaláče.

Poněwadž pať bjtko mé bylo nawněld, prsu mého požiwati, a býti u mně w žaláři, poslala jsem hned jahna Pompomia k swému otci, aby ho od něho požádal. Ale otec ho nechťel wydati. A ljbibo se Bohu učiniti, že si bjtko wjce prsu ne-žádalo, a mně takě mlěko žádně těžkoši nepřisobi- lo, aby mne ani starost o bjte, ani bolest prsu netrápila.

Po několika dnech, řdyž jsme se wšicčni mo- blili, wstřočilo mi mezi modlenj nagednau z úst gměno bratra mého Dinokrata, ačkoliv jsem na něho nemyslila. Nynj jsem si s bolestj osud geho připomenula. Š poznala jsem, že jsem hodna za něho se modliti. A řonala jsem mnoho modliteb s opětowanými wjdechj za něho. Sned tu noc na to měla jsem toto widěnj: Špatřila jsem Dino-krata, an wychází z mřsta tmareho, řde gich mno-

ho pospolu bylo. Zdálo se, že mnoho trpí hor-
 ťem a žizni; obličej jeho byl špinavý a bledý, a
 viděti mu bylo v tváři ránu, na kterau byl ze-
 mřel. Bylť mým vlastním bratrem, a mace sedm
 let věku svého, umřel bjdne na raka v tváři, tať
 že se ho i při smrti gestě každý štitil. Má gsem
 se modlila za něho; a byla mezi mnau a mezi
 ním prostora velická, tať že gsmе nemohli t sobě.
 U něho bylo gezero velmi prostorné, plné vody;
 ale břeh jeho byl vyšší, nežli pacholjě; i napj-
 nal se marně, aby se napil. V tom gsem pro-
 citla, a formantila gsem se, že bratr můg trpí.
 Však důvěrugjc se, že ho má modlitba utrpení
 jeho zbaví, modlila gsem se každodenně za něho,
 až náš do žaláře v táboru čili ve wogenském leže-
 ní odvedli. Neboť gsmе měli v táboře, wogá-
 řům pro rozkoš, lité žvěti wydání býti, poněwadž
 měli právě hry t wopročnj slawnosti, co Geta za
 cjsarowice byl powyššen. Modlilať gsem se dnem
 i nocí s slzami za bratra svého, aby trápení byl
 zbawen.

Gednoho dne, když gsmе v tuhé mazbě sedě-
 li, měla gsem opět widění: Widěla gsem totiž mj-
 řo to, které se mi prvé velmi tmavě okázalo,
 nyní gasně oswojcené, a Dinkrata zcela čistého a
 dobře offaceného, an se zotawuge. Kde prvé rá-
 na měl, widěla gsem gizwu, a břeh gezera byl ny-
 ni tať nižší, že pacholjkowi toliko po pás dosá-
 hál; na břehu tom stála picj nádoba, kteraužto
 Dinkrates wzaw, nabíral nj vody a pil, a vody
 v nádobě neubýwalo. Pať obšjel, občerstwen gsa,

od rodu, aby si na způsob dětí wesele pohrál. A procitivši, poznala gsem, že trápení svého zbařen gest.

Tuděs, správce naší wogenské stráže, poznaw, že nám weliká milost Boží gest propůgčena, začal se k nám po několika dnech uctiwě mjeti, a dowolil mnoho bratřím k nám přicházeti, což nám k společnému potěšení a posilnění slaužilo. Když se ale den k promozowání ustanowených her a kratochwilí blížil, přišel opět otec můj, hořem utrápený, ke mně, a trhaje si wlasý, padl twář na zem, počal své stáří zaklínati, a takowá slowa mluwiti, nad kterýmiž se každý člověk ustrnauti musí. Mně šlo geho bolesti plné stáří bluboko k srdci.

Ten den před našim zápasem spatřila gsem u widění jahna Pomponia ku dveřím žalářowým přigiti a silně tlauci; gdauc otewřela gsem mu. S měl nad mjrú krásné bjlé rauchy na sobě, mnohými zwonečky ozdobené. Promluwil ke mně, řka: Perpetua, my tě očekáváme; pogď! A wzam mne za ruku, wedl mne nerownými drsnatými cestami. Když jsme udychtění k amfiteatru přišli, welwedl mne na prostřed zápasistě, řka: Nebog se, gá gsem tu s tebau, a pomohu ti zápasiti; a odšel. S widěla gsem nescíslné množstwí lidu užaslého. Wedauc, že lité zwěři odhoblána gsem, diwila gsem se, že gi na mne nepauštěli. Wyšel wšak někdy Egyptčan, šeredné postaw, proti mně, mage se i s pomocnýky swými se mnau potýkati. Ke mně ale přistaupili krásný mládenci, by mně

přispěli a pomáhali; a já odloživši raucha
 své, byla jsem mužem. Mnozí přispěvoci počali
 mne tříti o legem, jako se to před zápasem činívá;
 svého ale protivníka, onoho Egyptčana, viděla
 jsem v písku se válet. A vystoupil muž ná-
 ramné velikosti, tak že nad celý amfiteatr vysá-
 hal; ten měl nad mjrů krásné raucha, na prsa
 šarlat mezi dvěma pásy, a rozličné zlaté a stří-
 brné zvoněčky, a držel v ruce hůl, jako mistr
 sfermjišťů, a zelenau ratolest, na které zlatá gabl-
 ka byla. A přikázav býti zticha, řekl: Přemůželi
 ten Egyptčan tuto, mečem ji zabije; přemůželi
 ale ona jeho, bude ratolest tato její. A odšel.
 A my jsme vyšli proti sobě, a počali jsme se
 pěsti potýkati. On mne chtěl za nohy uchopiti,
 já pak jsem mu patami v obličej šlapala, a byro-
 ſi rozhůru pozdvižena, šlapala jsem na něho
 tak, gatobně na zem dupala. Užrovši pak pří-
 hodnau dobu, sepjala jsem ruce tak, že jsem pr-
 sty mezi prsty wetknula. A uchopivši hlavu
 jeho, porazila jsem ho na tvář, a rozšlapala
 jsem hlavu jeho. A lid počal křičeti, moji ale
 ochráncové Boha chváliti. A já přistoupivši k
 mistru sfermjišťému, přigala jsem ratolest. A on
 mne poljbil, a řekl: Dcero, pokoj tobě. A já
 jsem šla ve vítězoslávě k sanawimaršlé bráně.
 A procitvši, poznala jsem, že ne s ljtou žvěřj,
 ale s ďáblem zápasiti budu; však jsem věděla,
 že vítězství na mne čeká. Tak se dělo až do dne
 před naším zápasem; co se ale na ten den stalo,
 ať napíše giný, tomu bude líbo.

Ale také velešlavený Šatur měl vidění, kterého sám takto vyprávěl: Trpělo se, vstoupili jsme z těla, a čtyři andělé, gegichžto ruce se nás nedotkly, nesli nás na východ. Venešli nás vsať přímo vzhůru, nhybž gafo bychom na něgaký štronný pahorek vstupovali. Když jsme se pomynesli nad svět, spatřili jsme již první nesmjrné světlo, a gá gsem řekl: Perpetua, (neboť ta byla po božu mém) totož gest, co nám Pán přislíbil; teď jsme zaslíbeni geho aučastni. A když nás tať andělé nesli, otevřelo se před námi prostranštroj meliké, gafo rozkosná zahrada, plná růžomých stromů a květin vsšeho druhu. Stromy ty byly vssoké gafo cypřiše, a listy gegich padalo usšawičně dolů. W zahradě pať byli ginj čtyři andělé, šlawněgšji nad druhé. Tito gať nás užřeli, přimjstali nás s uctiwostj, a řekli k druhým angelům: Šle, oni gsau to. Angelé, ktekj nás nesli, postavili nás s podiwenjm a s úžasem w zahradě, a my jsme chodili po šširoké cestě w zahradě. Tam jsme našli Šufunda, Saturnina a Artaxia, kterjžto w tomto pronášledowánj trpěli, a za žiwa byli upáleni; pať Šwinta, který w žaláři co mučednjš zemřel. A tážali jsme se gich, řdeby byli ostatnj. Angelé ale nám řekli: Pogďte nenprwé, rostupte a pozdrawte Pána.

A přišli jsme k mjstu, gehožto stěny gafo ze světla šlaweny byly, a před wchodem do mjsta toho stáli čtyři andělé, oblačegjce ty, genž wstoupiti měli, w raucha bjlá. Wyssse tedy také tať oblcěni wstoupili jsme tam, a widěli jsme nepřestjhlé světlo,

a slyšeli jsme sgednocný hlas mnohých, bez přestání volajících: Swatý! Swatý! Swatý! A viděli jsme v prostřed toho místa seděti muže, s bílými vlasů jako sněh, ale s mladistvým obličejem; nohau geho pať jsme newiděli. Po geho pravici a lewici stálo čtyřmecjtma starců, a za nimi gestě mnoho giných. S užásnutjm jsme tam wešli, a postavili jsme se před trůnem; ti čtyři angelé náš pozdrwili, a poljbili jsme, kterýž seděl na trůně, a on se ruka udotekl obličejů našich. A starcowé nám řekli: Posečfente; a dali nám poljbenj pokoge, a pať nám prawili: Seděte, a obweselugte se. A gá gsem řekl: Perpetua, teď máš, čehoš sobě žádala. A ona odpowěděla: Buď Bohu chwála; gelikož gsem w těle byla weselá, gsemť nynj zde gestě weselegši.

A gdauce obtud, widěli jsme přede dwěťmi biskupa Dptáta w lewo pať Aspasia, kněze a učitele katechumenů. Dba stáli powzdálj od sebe, a byli smutnj; a padli k nohám našim, řkauce: Učiňte pokog mezi námi, poněmadž wysšedše, necháwáte nás tak nazpět. A my jsme gim řekli: Zdaž ty negsi biskup náš, a ty kněz? A my padáte k nohám našim? a stloniwše se, obgali jsme ge. A Perpetua dala se do řeči s nimi, a my jsme ge wešli pod strom růžowý. A tdyž jsme mluwili s nimi, řekli gim angelé: Nechte gich, ať se weselj. Wy pať, máteři hádku mezi sebou, odpustte si wespoleť; a poručili gim gjeti obtud. Dptátowi pať řekli: Naprawug lid swůg, neboť shromažduj se u tebe, gako by z diwabla přichá-

žegjice, pro tu neb onu stranu wespoleť se hábali. A žbálo se nám, gařoby chtěli dměre zawřiti. A poznali gsme gešťtě mnoho bratrj, a mezi nimi také mučedlnjky. Wšicňni gsme požjwali newyslowitelné mŭně, která náš gařo pokrřm sytila. A tu gsme procjti s radošťj.

Totoť gsau žmlášťtněgsj wiďenj swatých mučedlnjů Satura a Perpetun, gařož ge bnli sami napsali. Sekundula ale pomolal Wůh dŭjme s tohoto swěta, totiž w žaláři gešťtě, prokázaw mu tu milost, že ljtě žwěři nebyl wyďán. Wšak gest předs meče okusil, ne sice na těle, ale na duši.

Felicitas byla teď ošm měsjců obtjžná. Řbňž se den obecných her přibližowal, welice se rmautila, že bude museti pro swau těhotnost nazpět žůstati; neboť nebylo domoleno, takowých před slehnutjm na smrt wyďati, aby newinná řrew s žamiňelci nebyla wylita. Takěť druhé mučedlnjky to welmi trápilo, že nebudau tať dobré sestry-za společníci mŭti, nŭbrž že gj budau museti samé na cestě téže naděge nazpět nechati. Wšicňni se tedy gednoblafně řři dni před slawností Wánu modlili, a ho wraucně wzŭwali. A hned po wyřkonané modlitbě wzaly gj bolesti. Wšak poněwadž porod w osmém měsjci těžšj gest, měla takowé bolesti, že w nich hlasitě ŭpěla. S řekl gj gedem ž holomků: Pařli gjž nynj tať nařřkaš, co pař teprwa ŭčinjš, až wyďána budeš dimofým žwjratům, gimjž gj, obětowati se sporugje, pohrdala? Felicitas odpowěděla: Co nynj trpjim, trpjim sama; tam ale bude we mně ginŭ ža mne trpěti, poněwadž také gá ža

něho trpěti budu. Š porodila děvčátko, kteréžto
gedna sestra wzawšši, za dceru si odchowala.

Poněwadž swatá Perpetua domolila, a tedn
Duch swatý tomu dytel, abychom slawnost tu na-
porád wypsali, a ačkoliv se za nehodné pokládá-
me, doplniti popis takowé slawy, nic wšak mé-
ně chceme gegj rozkaz, a gafo poslednj wůli wy-
plniti, a přidati gessťe památku gegj stálosti a
wznesseného ducha gegjho.

Zisjcnjť gim dával w žaláři welmi špatnou
strawu, protože se, gať mu někteřj sseptali, obával,
žebn gistými kauzly uprchnauti mohli. Tedn mu
Perpetua do očí řekla: Proč nehledjš, aby tať wzá-
cnj wěžuomé, řteřj cjsařowiči ře cti na den geho
narozenj záwasiti magj, taťe dostatečným pořmēm
opatřeni byli? Nebudeš-liž z toho sám čest mjti,
řdnž nás silně a dobře při těle užřj? Zisjcnjť se
toho ulekl a zastyděl se, a přiřázal ge lépe zao-
patřowati, i domolil taťe bratrjm i giným ř nim
přicházeti a s nimi se potěšowati, což taťe giž
sám žalářnj řchwálil.

Ten den před gegich dořonánjm přistrogili
gim wečeři, řteré swobodná řřkagj, a řterau, dle
řjmřřého obyčeye, wšřidni, řteřj ř bimořými zwj-
řatn se potřřkati měli, wečeř před řjm býwali we-
řegně řastowáni. Dni gi učinili, taťe dobře gať
mohli, wečeřj lářřn. Wluwiti řměli ř řbjhagjej-
mu se řidu, připomjnali gim hrožný řaud Božj,
osměřcowali se býti blaženými we řwém úřřpenj, a
domlawali řēm, řteřj byli gen na ně wřřetečně
zewlowati přřřřli. Nemáte dost na tom, řekl Sa-

tur, že náš zegtra uhlídáte? Dneš gste přátelé, zegtra budete nepřátelé. Podjvejte se nám do očí, abyste náš někdy v den soudný opět poznali. Š odesšli wšickni welice pohnutj, a mnozj ž nich uwěřili.

Ted nastal den wjtězstwj gegich; wšickni šli weseli a š gasnau twáťj že žaláre do amfiteatru, tať gaťobn šli do nebe. Byli pohnuti šice, ale ne strachem, nýbrž radostj. Etně a š požognau myšlť kráćela Perpetua, gaťo milená newěsta Krista, Boha swěho, a šlopownšši oči, uťryla španilý pohled swůg wšfetečným diwákům. Felicitas pať se radowala, že w čas gestě porodila, aby mohla š druhými sláwn aučastna býti.

Kdňž wstoupili do bránnj amfiteatru, chtěli ge, gaťož obnčeg byl, ustanowenými š tomu rauchn přiodjti, mužšťě čerwenými plášťi, w gaťowěž se kněžj Saturnowi oblaćeli, ženšťě pať rauchem podobným rauchu žen, šteré bohyni Ceres byly žaswěceny. Dni ale, až do konce stálj gšauce, štatů těch přigmauti nechtěli, řkauce: Mn. gšme sem dobrowolně přiššli, protože gšme při swobodě swé chtěli zachowáně býti. Šiwot swůg gšme na to dali, abychom nic taťowěho nćčinili; tohoť gšme nikolim neumřumili š wámi.

Šisjcnjť powolil, a rozkázal ge tať newesti, gaťož byli přiššli. Perpetua žpjwala, an byla Egyptćanu giž hlavu potćela. Remolatus, Saturninus a Satur pohledli hrozjćim okem na žástupn gim š wštraze, a Hilarianowi dali znamenjmi na srozuměna: Šn šaudjě nás; ale Bůh bude tebe šauditi.

Rozgřitěné množství hned kričje žádalo, aby byli podle obyčeje mřtáni. Mujiivaliř gsau totiž ti, kteří byli odřauzeni s divokými zvířaty se potýkati, před potýkáním okolo do řady postavených hlídačů těch zvířat, genž myslivci slausi, obnaženi giti, a každý z nich dal jim ránu bičem, to němžto železné kuličky byly upewněn. Swatj mučedlnjci se radowali, že za hodny uznáni byli, aučasni býti bičováni Sežjssowa.

Ten wssař, kteržj prawił: Proste, a přigmete, udělil také každému takového dokonání, gakehož si byl žádal. Neboť řdnž mezi sebou o swém umučenj rozmlauwávali, a ten si takové, a gihž zase giné smrti žádal, řikáwal Saturninus, že si žádá ljtaw zvířj roztrhán býti, aby tať tjm wjce pro wznání gména Kristowa trpěl, a slawnějšj koruny dostel. Satur se ale ničeho tať nehrozil gačo nedwěda, a žádal si, aby ho lemhart gedihm uchopenjm usmrtil. Řdnž se tedj diwadlo začalo, pustili na Saturnina a Remokata lemharty, který-ge wssař gen poranili; potom pať byli od medwěďů roztrháni. Na Satura pustil mysliwec divokého kance, ten ale obrátim je na něho samého, tať ho poranil, že to několik dnech umřel; Satura ale wlácel teliko po zemi. Teď ho přimázali před samu klec medwědomu, on ale nechtěl z klec wygiti. Tedyť gsau odwedli opět Satura neporaněného.

Na Perpetuu a Felicitu pustili wzteklau fráwu, kterauž gsau byli pro gegj žrlájštnj žiwost, gačo něco neobnčegného, schwalně k tomu

zaopatřili. Obě mučednice byly z raucha svého svělečeny, a sítí obestřeny. Nad tím pak prodělal lid velikou nevoľi, protože gedna tak autlá a spanilá, druhá pak teprva několik dní po porodu byla. Tedy jim dali lehké široké šaty bez opášení.

A ted wyvedli nejprvé Perpetuu. Kráva gi gedným utrěnutím na zem porazila. Dna pak sedmo se pozdvihši, spatřila raucha své po straně roztržené; i gsauc mjece stydliwosti nežli bolesti své pamětliwa, přitáhla si raucha na obnažené stěhno; pak si i wlasu, upadnutím roztrěsené, opravila. Nyni wstala, a widauč Felicitu od kráwy na zemi poraženau, přispěla k ní, a podawši gi ruky, pomohla gi wstáti.

Ted stály obě, a poněwadž kráwová žádost lidu giž poněkud byla ufogena, newydali gich mjece ljtým šelmám, nýbrž ge odwedli k sanawaršké bráně amfiteatru. Zde přimjtal katechumen Rustikus Perpetuu. Gj pak bylo, gakoby byla ze sna procitla. S ohlížegjc se, prawila k užasnutj wšech: Kde nás té kráwě wydagj, newjm. A ednž gi powj dali, že se to giž stalo, newěřila tomu, až ednž známky svého utrpenj na těle i na oděwu svém spatřila, a spolu Rustika poznala. Kde byla tehdaž, táže se sw. Augustin, ednž gi zuřivé howado chopilo a ranilo, necjtjc autoku geho? Kde byla, tážjc se po tak tuhém zápasu, ednby se zápas počjti měl? Co patrila, newidauc toho, co wšicěni ostatnj widěli? S čjm se lochala dusse gegj, že tak prudké bolesti necj-

tila? Gafau lášťau, gaťým patřenjm, gaťým ná-
pogem přišla u taťomé wtrženj, a byla gaťo
božšťn opogená w těle smrtelném?

Pomolawšši teď bratra swěho, prawila mu a Ru-
stikowi: Stůgte pewně me wjře, milugte se wššicňni
wespoleť, a nebeťte pohoršsenj ž utrpenj nasseho.

Na druhé straně ansfiteatru stál Satur, gehoťž
ani diwotťý kanec ani medwěb byl neranil. Wi-
djš, řekl Pudensowi, mne gešťtě, gaťož gsem to
byl předpowěďel, žádna šselma neranila. Wěť te-
dy nynj celým srdcem. Gá půgdu nynj tamhle, a
gediným autoťem lewhartowým doľonám. A tať se
stalo. Lewhart se tať zuřiwě na něho rozeľnal, že
po gediném zatětj zubů celý w křwi byl. A hned
wššeťo množšťwj zwolalo: Teď gešť obmýt, teď
gešť swatě obmýt! On ale obrátim se k Pudenso-
wi, řekl: Měg se dobře; wzpomeň na wjru mau!
Meden se tjm zwikľati, ale raděgi se tjm posilň!
Potom žádal Pudensa, aby mu podal prstenu
swěho; kterýžto wzaw, omočil w křwi swé, a ode-
wzďal mu geg co památľku umučenj swěho. Teď
ho giž málo žiwěho wrhľi na mjšto, kďe těžce ra-
něných dobġgġwali, a probodľi ho mečem. Taktě
šřonal Satur nenprwé, gaťože ho byla Perpetua
u widěnj swém prwnjho na nebešťň řebřjř wšřupo-
wati widěla.

Diwáci pať žádali, aby ostatnj do prošřed
diwadla byľi přimedeni, by se na gegich dobiti dġ-
wati, a swé pohľedy spolu s meči řatů do gegich
těl wrážeti mohli. Swatj mučedľnjci, polġbiwšše
se wespoleť, aby polġbenjm pokoge mučedľnictwġ

své dočonali, sli wolně, kde ge lid miji chtěl. Ani se nepohnauce, a ani nezamýdchše, přigali rossični poslednj ránu mečem. Perpetua pak, byrošši mladým, gestě neumělým katem mezi žebra bodnuta, vykřikla. Potom ale spramugjc ruku geho, přidala meč k hrdlu svému; a tak dočonala.

D, rešownj a swatj mučedlnjci! D, práwě powolanj a wymolenj ke cti Pána našeho, Ježíše Krista! Kdo geho meleb, ctj a gemu se klanj, mežž tak wasse, gafo dřiwěgšich mučedlnjků přikladn před očima; neboť dáwagj swědectwj, gaš geden a tñž Duch až došawad wždy nowé sly uděluje, a nowé zážraky činj, w gednotě Boha Otce, a Syna geho, Pána našeho Ježíše Krista, gemuž budiž čest, čynoála a sláwa wěčná po rošsedn časj. Amen!

Památka swatých Perpetuny a Felicity koná se w cirkwi 7ho, w Čechách pak 8ho dne měsíce března.

VII.

Mučedlnjci Alexandrinští.

W Alexandrii, hlawnjm městě Egyptském, powstalo roku 249. těžké pronásledowaní křesťanů.

Zaměgšj biskup, swatý Diwiš, kteržž sám očitým byl rošeho swědkem, pišše o něm k Fabiow, biskupu Antiochenštemu, w tato slowa.

Nasse trápenj wžalo začátek swůg dřjwe ge-

ště, než byl rozkaz císařův proti nám vyšel. Gistů neblahý měšťec čili hadač popudil pohanů na nás, rozhorliv se pro svou modlářskou pověru. Ssaue tedy povjdnutím tohoto člověka k spáchání každého zločinu jako oprávnění, domnívali se, žeby svých démonů lépe ctíti, a jim věrněji sloužiti nemohli, lečby nás až na smrt co nenfrutěgi pronásledovali.

S uchopivše nejprvé gistého starečka, genž Metras slaul, nutili ho, aby rauhawá slova mluvil. Však když toho nikoliv učiniti nechtěl, tlauli ho kygi, bodali ho ostrými třtinami v obličej a do očí, a vynolěšše geg napotom za město, ukamenovali ho.

Potom přivolěli gistau ženu, gménem Swintu, do chrámu, nutíce gi, by se neřádne modle klaněla. Ale ona pohrdla statně ohavným zámyslem gegich. Tedy swázawše gi nohy, vláceli gi po dláždění ulic měšťtých, zarážegíce nj o nárožnj kameny, mršřali gi biči, a konečně gi dovolěšše za město, kdež byli kamenovali Metrasa, kamenjm gi dobili. Ted se nejwětšj zúřiwostj jako praudem obořili na domy křesťanů, kde gen o gaském wěděli, drancowali a brali, co bylo lepšjho, ostatnj pak wěci wnhá;eli na ulice a spálili, tak že se Alexandria dobytému nepřjcelem městu podobala. Bratřj wšak utekli před zúřiwau zbětj, gať mohli, nesauce s weselej ztrátu gmění swého. Upadli wšak kterj z nich do rukau pohanům, jotrwa se gedem mezi nimi nalez', genžby byl Boha swého zaprel.

Apollonia, letilá giž panna, byla gedna z tédh, genž pohanům do ru'au přišli. Tak mile gi chopili, tak ukrutně gi w obličeg tlaukli, až gi sanice roztrýskali a zubn zmnřželi. Tež gi táhli za město, a složimsse a zapálimsse hranici, hrozili, že gi upálegj, nebudei spolu s nimi rauhawých slow řkati. Domnjmagjce pak se, že gim vůli splnj, pustili gi; ale ona použje toho okamženj, rynch'e sebau do ohně wrhla, a hned uhorela.

Mimo ni postihli také Serapiona w domě geho, mučili ho co nehrozněgi, a glámarossse w něm každau kost, s hořegsska domu ho jwrhli. Žádná cesta, žádná dost postrannj ulička nám nebyla ani we dne ani w noci bezpečná; neboť wssudn slýsseti bylo divoké hulákanj, že každn řdobn se kolim rauhati nechťel, wen wnmolečen a, upálen býti musj. A tento nátišť trwal dlaho, až pozděgi mezi samými pohany rozbrog w Alexandrii wypuřl, a oni obrátimsse swau zuřimost proti sobě, wespolet si opláceli, což byli proti nám prowáděli. Tež gíme si trochu oddychli.

Wssak čas oddechu brzn uplynul. Cjsař Filip, genž řřestánům byl milostim, zemřel, a nageho mjesto nastaupil Decius. Giž pauhá zpráwa o této změně welice nás zastrařila. Nebyltē wssak strach náš marný. Rozkaz cjsařům wysřel, plný nehrozněgssjch pohrůžek, tak žebn, gaťož Pán přebpomědjtí ráčil, i také wnmolenj, řdbybn možné bylo, z nich byli mohli pohorřsenj wjiti. Strach nastal weliký. Někteřj z wžácněgssjch,

gafož i z těch, genž we veřejných auřadech stáli, bogáčně žili, dawše se důstojnostem swým omámiti. Ginj pomolili přátelům a známým, a byrošše ze gména woláni obrátili se k ohavnostem modloslužebným; wšak někteří z nich obětugje, tať žbledli a třášli se, gafoby jami měli modlám obětowáni býti, tať že si z nich wškol stogicj lid posměch dělal, poněwadž patrno bylo, že nemagj srdce ani obětowati, ani umřiti; ginj ale nestaudně přistaupili k oltářům, ošwědčugje, že nikdy křesťany nebyli.

Někteří buď následowali těchto, nebo se dali na autěš, aneb byli gati. Z těchto opět někteří žlesli, gať brzy ge spautali; někteří žůstali i w žaláři po kolik dnj gešše stálj, ale magje býti k saudu wedeni, žapřeli wjru. Některj pať dořona přestáli žmužile prwnj muky, wšak řbyž se jim křutějšim trápenim hrozilo, žbogáčněli a odpadli.

Ale perwnj oni a swatj slaupowé Páně, řteřj od něho samého řileni a onau mocj a štálostj, gaťauž perwná wjra w něho dáwa, a gaťáž mu tať přináležj, ožbrogeni byli, ořázali se býti weleřlawnými řwědky mocnosti geho. Mezi těmi byl nejprwé Julian, řteržto dnau tať byl trápen, že ani štáti ani giti nemohl, nřbrž od dwau řřestánů před saudce nesen býti musil. Geđen z těchto žapřel hned wjru swau, ale druhj, gmnem Kronion Eunus, wřžnal neohroženě se řtarým Julianem Řrista Řežjše. Ředn řosabili hned oba na welblaudy, wedli přěš celé we-

ité město, ustavičně ge bičugjce, a konečně ubičované u přítomnosti velikého zástupu diváků w nehasseném wápně upálili.

Wogál geđen, gménem Besaš, gsa přitonen, tdyž tyto swaté wyznawače na smrt wedli, našil se brániti těm, kterj ge i nynj gessťe tržniti htěli. Lid pozdwihl divokého křiku proti němu, chopiwšse ho, wedli k saudu, a tdyž statně Krista Ježíšse wyznal, hlavu mu štali.

Giny, gménem Markar, rodem z Libye, mužile odpjral saudci, kterj ho přinutiti chtěl, aby Krista zapřel. Nemoha ho tedy nepravj saudce uškoliti od wjry odwesti, dal ho za živa upáliti.

Epimachus a Alexandr byli dlanho o žaláti drženj; potom rozebrali tělo gegich železnými drápy a biči rozštěhali, a gessťe mnohými jinými způsoby se gich namučiwšse, w nehasseném wápně ge usmrtili.

Pať srdnatě, gaťo tito, podstaupilo takě smrt tyry osoby ženského pohlavj. A fice bohabogná Ianna Ammonarium byla proto, že se zgemně a statně mluviti odepřela, co gj saudce přikazowal, dlanho mučena, a pať w stálosti své serwowšši, na smrt odwedena. Dstatnj tři, totiž Merkurgia, ctihodná obstarlá giž matrona, pať Dionysia, kteráže mnoho dětj po sobě zůstawila, a gessťe giná Ammonarium, byly me-
em odpraweny, poněwadž wládat, stálostj žen-
tých zahabnenj, neměl chuti, gessťe dle ge mučiti.

Byliť gsau takě před saudce přiwedeni Hes-
on, Ater, Isidor Egyptčan, a s nimi. Di-

o š e r u š, aš patnáctiletý pacholík. První tři byli přeukrutně mučeni, a když ve všech mučách zmužile vytrvali, ohněm je upálili. Pacholík pak Dioskora snažil se vládat brzy slown přemluvit, brzy mukami i zapření přinutiti; on ale snášel všecko statně, a odpovídal mu velmi srdnatě a maudře na všechny otázky jeho, tak že se mu podobiv pohan, s tím ho propustil, že mu pro jeho autlý měš gestě času i polepsení popřiti dce. A teď žij gest bohobogný Dioskorus mezi námi, očekávaje tužšího a delšího bogo.

Remesiona, též Egyptčana, obžalovali nejprvé co společníka laupežníků; však když křivdu toho patrně dokázal, udali ho co křesťana, a swázaného před soudce přivedli. Soudce ho dal smognásobně tak, gačo laupežníky, mučiti a mršlati, a posléz s nimi upáliti.

Když byl křesťan geden i sandu přiveden, a buď strachem, buď mukami zmožený giž se nafloňoval i tomu, žeby Krista Ježíše zaprel, stáli tu čtyři wogáci Ammon, Zenon, Ptolomáus a Ingenuus, a s nimi střečel, gménem Theofilus. Ti na něho mrkali očima, wzpínali ruce, a báwali mu všelikým pohnutím těla swau aužkost a snažnou prosbu swau na gewo, gen aby stálý setrwal. Dři všech obrátili se na ně; ale dříve, než se gich chopili, oni přiskočili sami před soudce, a wznali, že gsau křesťané. Soudce i přisedjci geho welice se ulekli; oni ale ořazowali na sobě, že hotowi gsau, všecko trpěti. Soudce se třásl, a byl gačo bez sebe; nábožnj ale wogj-

nowé sli ob saudu, plésagjce, že mohli wjru swau wzgnati, a welebje Boha, genž gim tač slawného wjtězstwj propůgčiti ráčil.

Wšak pohané pronásledowali a tržnili sluhj Kristowj i tačé gessčé w giných městech a městečkách. Tohd budiž zde gen geden přjklad. Gisth Šchyrion byl w službě u galéhosj auřednjka. Wento mu přikázal, aby modlám obětował; a řdyž mu po vůli býti nechťel, tupil, hanil a teyrat ho wsselichými způsoby. A Šchyrion snesl wssedčó trpělimě. Zedy uchopil nelidský pán geho dlanhý kůl, a wrazil mu geg do těla, zabil ho.

Mnoho křesťanů uteklo tačé w ten čas na horn a paussčé; někteří z nich zahynuli hladem, žjžnj a zimau; ginj byli ob laupežnjků zawražďěni, ginj ob divoké žwěti rozsápáni.

Cháremón, stateček a biskup Nilopolský, utekl na horn Arabské. Nadarmo ho hledáli bratři, řdyž protiwensťwj přestalo, nenalezše ani geho samého, ani těla geho. Mnoho křesťanů bylo tačé ob divých Saracenů pochytáno a w otroctwój odwedeno; někteří byli za welikau sumu wylaupěni, giných nebylo až potud gessčé možno wylaupiti.

Nacholjt Cyrillus.

Pobívenj a následovánj hodný příklad stálo-
sti ve mje w Krista Ježíše pozůstavil také po
sobě pacholj Eyrilluš, rodem z Cesaree w Kapa-
docii. A také wšickni, kterjž ho tehdaž widěli,
ustrnuli nad geho mladým wěkem a nad pobívenau
setrvalostí geho, a mnozi z maudtegsjich byli při-
kladem geho pohauti, aby tjm též způsobem osla-
wili Krista Ježíše. Nebotě celj hotel lástau k
Ježíši, mague neyswětěgsj gmeno geho ušlawičně w
ústech. Pohanskj otec geho geg fice wšelligat tu-
pil a tržnil; ale on wšedko trpělivě snášel, ano
hotow byl, i wětšj geště protiwenswj a mučj tr-
pěti. Wšba pač nelibšj otec, že se počet těch,
gež syna geho milowali, den ode dne rozmáhá, a
že mnozi téhož wěku také příkladu geho následuj;
wřhnal ho z domu, obšal mu wšedku pomoc, a
wšeho atcowšého pobjru ho zbarol. Wšak on
neš wšedko wolně, ano i s radostí, křa, že, co
mu otec obgimá, nepatrné geš u pšerowánj k
wěčným těm statkům, které mu wjra Kristowa
slibuge.

Doměděl se soudce w Cesarei o něm, roz-
hněval se, a dal ho několika mogačy k sobě při-
vésti, hrozil mu trápenjm; wšak hned z počátku
widěl, že se mladý myznawač Kristum zaleknauti
nebá; neboť beze wšeho strachu před njm stál,
nic nebbage na pohrůžky geho, ani se w předsa-

vzetj švém newiklage. Zedn řekl gemu saubce: Gá ti prominu žblauzenj twé, a také otec twůg ti odpustj urážku, kteraus mu učinil, přigmo tě zase do domu swého, a aučastna tě učinj wšech statků swých, gestliže zmaudřjš, a k poznánj sebe samého se nawrátjš. Ale blahoslawený Cyrillus odpowěběl: Radugi se, že takowauto domlumu trpjm; neboť za to tjm milegšj Bohu budu. Wyhnánj z otcowského domu gest mi wjtane; neboť teď we wětšjím a lepšjím domě přebýwati budu. Chciť býti chubým, abych wěcných statků bogiti mohl. Aniž se dobré smrti bogjm, poněwadž lepšjho žiwota očekáwdm. To řdnž, gačo něgačau božssau mocj nabsseny, powěběl, poručil ho saubce tak swázati, gačoby usmrčen býti měl. Wšsať ho tjm chtěl toliko šaumati, a tudy dal ten rozkaz biricům gen proto, aby ho zalekl.

Řdnž se ale potom saubci powěbělo, že pacholj ani nezaplákal, ani ohně se nestrašil, do kterého se stawěli že ho umrhnuu, nýbrž že zcela hotow byl smrt podstaupiti; dal si ho opět přimesti, a chtěge ho dle swého obnčege poučiti a přemluwiti, řekl gemu: Wiběl gfi, mé bjte, oheň, wiběls meč; rozmyšli se, abys žissal opět dům i statek otce swého. On ale odpowěběl: Nedobřes činš, Pane, žes mne nazpět powolal; nedobřes činil, žle, welmi žle gfi učinil. Warně gfi dal oheň roznjtiti, marně meč nabrausiti. Wnohemť wětšj gest dům, w němž gá bydleli chwátám, mnohem wžácněgšj gsau statky, kterých od Pána swého nabyti si žádám. Usmrť mne raděgi

dějme, abych gich byl aučasten. Nad těmto slo-
 -vny se mnozi z okološtogicjch až rozplačali; on
 ale ge řáral z toho, řka gim: Ne plačati, ale ra-
 -bowati byste se měli z umučenj mého. Byť ne-
 -wjte w gačém městě gá bydleti budu; aniž tažé
 -wjte, co welikého a wžácného gá daufám. Přegte
 -mi té radosti, abych w obět přinesl žiwot swůg.
 -To powědew, šel na smrt. Bylatě ale smrt geho
 krásná a slavná netoliko tomu, genž přigal duši
 -geho, ale i wšsem, kterj bydleli w Cesarei, krásná
 a slavná z milosti toho, genž řaluge po wšsech
 -wěch. Amen!

Umučen gest w měsíci kwětnu mezi rokem
 250. a 260. po narozenj Pána našeho Ježíše
 -Křista, gemuž budiž čest a chwála na věch.

Amen.

D b f a h.

	Str.
Na místě přebírných	1
1. Mučednictví svatého Ignáce	19
2. Svátá Felicitas s sedmi syny svými	37
3. Umučení svatého Polykarpa	41
4. Mučedníci Lyonští	54
5. Umučení sv. Epipobia a Alexandra	69
6. Mučednictví sv. Perpetuy a Felicity	76
7. Mučedníci Alexandrinští	93
8. Páholík Cyrillus	100

